

Jaarverslag 2020

Open Deur vzw – Porte Ouverte asbl

Kogelstraat 30 te 1000 Brussel

porte-ouverte@open-deur.be

Ondernemingsnr: 0413591766

BE04 0000 8310 3031

T02/513.01.08

F02/511.08.62

GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Inhoud

Inleiding	5
Voorstelling van het onthaaltehuis	6
Het publiek	6
Historiek	6
Infrastructuur	7
Het team	7
Werking en methodologie	8
Onthaal en werking	8
Teamvergadering en supervisie	10
Werkmethode	12
Psycho-sociale begeleiding	12
Animaties en activiteiten voor de bewoners	13
Huisvestingsatelier	13
Massage	14
Sportactiviteiten	15
Massage	15
Groene Vingers	16
Andere animaties	17
Activiteiten met Hobo	17
Vorming en tewerkstelling	18
Voorstelling van de kinderwerking	19
Statistische gegevens	26
Gegevens over de onthaalde vrouwen	26
Gegevens over de kinderen	41
Het werk met de vaders	50
De nachtpermanentie	53
Bezoeken, supervisie, vergaderingen en vormingen	56
Het team-De Raad van Bestuur	59
Subsidies	61
Lijst van organisaties	62
Portali: Een nieuw maar tijdelijk onthaaltehuis	66

Inleiding

2020

Een jaar dat gekenmerkt werd door de gezondheidscrisis door Covid-19 en eveneens een transitjaar voor onze dak- en thuislozensector.

2020 was een overgangsjaar om de nieuwe normen toe te passen die vooropgesteld werden in het nieuwe besluit van 2019 dat volgde op de ordonnantie van 2018 rond het gewestelijk beleid dat de dak- en thuislozensector zou reorganiseren.

De keuze om over te gaan op een fysieke aanwezigheid voor de nachtpermanentie, was een grote verandering voor Open Deur. Het besluit liet ons ook toe om een structureel antwoord te bieden op de vraag naar begeleiding na een verblijf in het onthaaltehuis. Het besluit voorziet een standaardmodel voor het activiteitenverslag en ons jaarverslag is daarop gebaseerd.

We beginnen met een voorstelling van het onthaaltehuis, gevolgd door een statistisch overzicht van ons publiek. Ondanks de gezondheidscrisis ging het werk door. Het onthaal en de psychosociale begeleiding van vrouwen en kinderen, de vaderwerking, animaties, bezoeken, supervisies... dat alles zal uiteengezet worden doorheen dit jaarverslag.

Buitengewone omstandigheden vragen om een buitengewone organisatie van het werk. Het heeft ons tijd gekost om onze werking te reorganiseren. Gedurende de eerste dagen werd er veel energie gestopt in het nemen van maatregelen om de bewoners binnen te houden en een veilige afstand onder hen, in huis, te verzekeren. Zowel voor de bewoners als voor het team, was er tijd nodig om te wennen aan deze nieuwe manier van werken. Er werden online supervisies georganiseerd met onze supervisor, zodat elk teamlid zijn gevoelens kon uiten over de situatie en over het onthaal van nieuwe bewoners. We hebben ook samengewerkt met een arts van Bruss'help om ons te ondersteunen in de organisatie van de maatregelen in het onthaaltehuis. Het onthaal van nieuwe bewoners ging door en er werden quarantainemaatregelen getroffen voor nieuwe aanvragen. Er was regelmatig overleg met het crisiscentrum Ariane in verband met mogelijke doorverwijzingen en de organisatie van het onthaal in ons onthaaltehuis.

Deze moeilijke periode gaf ook kansen tot creativiteit en het uitwerken van nieuwe projecten. Naar aanleiding van een oproep van de GGC zijn we samen met het onthaaltehuis Talita een project gestart voor het onthaal van vrouwen in moeilijkheden in een gebouw dat gedurende twee jaar beschikbaar is. Enkele personeelsleden werden gedetacheerd om dit project, Portali, op te starten en te concretiseren. Er is een team ter plaatse om de begeleiding te verzekeren van de vier gezinnen die er kunnen verblijven.

Dit jaar was beladen met emoties en ik vind het belangrijk om het team te bedanken voor zijn inzet tijdens deze moeilijke periode.

Voorstelling van het onthaaltehuis

Het publiek

Ons onthaaltehuis vangt vrouwen op die al dan niet vergezeld zijn van hun kinderen en die tijdelijk niet meer in staat zijn om op een zelfstandige manier te leven, hetzij door het verlies van hun woning hetzij door omstandigheden en diverse problemen waardoor ze hun huis hebben moeten verlaten.

Dit zonder onderscheid op basis van politieke, filosofische of godsdienstige overtuigingen, culturele of raciale kenmerken, noch op basis van seksuele geaardheid.

Historiek

De geschiedenis van Open Deur begint in 1967. In de Kogelstraat heeft pater Gielen een ambulante sociale dienst opgericht die regelmatig de vraag krijgt voor onderdak. Hij creëert daarom een opvangcentrum voor vrouwen en kinderen 'Open Deur' in de Kogelstraat 30-32 en één voor alleenstaande mannen 'Albatros' in de Washuisstraat. Vanaf 1973 wordt Open Deur een vzw en daarop volgt een erkenning¹ van het Ministerie van Volksgezondheid. Het onthaaltehuis wordt erkend voor 15 bedden en er is een financiële tussenkomst voor het loon van 3,5 personeelsleden en 120 frank (3 euro) per dag, per opgenomen persoon.

Bij de staatshervorming in 1990 kiest Open Deur als bicommunautaire instelling voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en valt onder een nieuwe erkenning² met 6 personeelsleden, waaronder een kinderwerkster en werkingskosten. Ondertussen is het beddenaantal opgetrokken tot 22 personen, komt er een kinderlokaal bij en wordt ook nummer 34 in de Kogelstraat in gebruik genomen.

Eveneens inhoudelijk worden er nieuwe accenten gelegd, onder andere meer aandacht voor de kinderen en werken met de vaders van de opgenomen kinderen.

Open Deur was bovendien ook actief in de bredere sector van dak- en thuislozen. Op de eerste plaats in de koepelorganisaties AMA en Thuislozenzorg Vlaanderen maar ze ligt ook mee aan de basis van de oprichting van de Bicofederatie.

Omwille van de nood aan goede- en betaalbare woningen wordt "Iris" (1981) opgericht, één van de eerste sociale verhuurkantoren in Brussel. Open Deur is ook mede-oprichter van de dienst begeleid wonen De Schutting in 1988.

De invulling van een zinvolle dagbezigheid is ook altijd een bekommernis geweest, vandaar dat we van bij het ontstaan van het dagcentrum Hobo (in 1992) betrokken waren en omwille van de nood aan meer plaatsen, kwam er in 2000 ook een nieuw onthaaltehuis voor vrouwen en kinderen: Talita.

¹ KB van 10 april 1952 "voor de zedelijke aanpassing van jonge vrouwen"

² Toepassingsbesluiten van januari 2004 met de specifieke erkenning en subsidiëring van onthaaltehuizen voor vrouwen en kinderen

Onze aandacht is steeds uitgegaan naar kwalitatieve verbeteringen op lange termijn en samen met Talita hebben we sinds een paar jaar een nieuwe dienst begeleid wonen uitgebouwd: Aprèstoe.

De recente toepassingsbesluiten van 9/05/2019 voorzien een nieuw wetgevend kader en bijkomende subsidies voor nachtpermanentie, logistiek personeel en nabegeleiding.

Infrastructuur

Het onthaaltehuis bestaat uit drie gerenoveerde huizen die onderling verbonden zijn en elk drie verdiepingen tellen.

De kamers bevinden zich op de verdiepingen. Er is geen lift. Daardoor is het huis niet aangepast aan de noden van minder mobiele mensen.

Het gelijkvloers bestaat vooral uit de gemeenschappelijke ruimtes: een grote leefruimte waar er wordt gegeten met een computerhoek, een salon met televisie, een keuken, een speelruimte voor de kinderen, een binnenkoer, een bezoekersruimte, een klein bureautje en een wasplaats.

Op de verdiepingen bevinden zich 15 individuele kamers. Elke onthaalde vrouw heeft op die manier haar eigen kamer. Grotere gezinnen kunnen gebruikmaken van meerdere kamers die onderling verbonden zijn. De meeste kamers hebben een wastafel met koud water. Er zijn ook twee badkamers met een ligbad, drie doucheruimtes en zes toiletten. In elke kamer staat minstens een bed, een kleerkast, een commode, een tafel en een stoel en is er de mogelijkheid om een kinderbed toe te voegen.

Het personeel beschikt op de eerste verdieping over twee grote bureaus waar het onthaal en de permanenties plaatsvinden. Er zijn nog twee andere bureaus voor het personeel dat de kinderwerking verzorgt. De klusjesman beschikt over een atelier. Er is ook een voorraadkamer waar een voorraad aan voedsel, onderhoudsproducten en de was opgeslagen worden. Tot slot is er een ruimte op het gelijkvloers van het huisnummer 34 met een eigen ingang. Deze wordt gebruikt als bureau voor de contacten met de vaders en als ontmoetingsruimte. Ze wordt ook gebruikt als vergaderzaal, voor de massages, animaties of andere activiteiten. Zowel in de gemeenschappelijke ruimtes als in de kamers en bureaus wordt er veel aandacht geschonken aan de inrichting om zo een aangenaam kader te bieden en een gezellige sfeer.

Het team

2020 was een overgangsjaar wat de samenstelling van het team betreft. In 2019 bestond het team uit een directrice, zes voltijds equivalenten sociaal werkers, drie voltijds equivalenten van het Maribel-fonds en een voltijds arbeider met GESCO-statuuut. In 2020 kon het team versterkt worden door een halftijdse medewerker om de opdracht van de begeleiding van naverblijf te garanderen, een halftijdse medewerker voor administratief werk en een halftijdse medewerker voor onderhoudswerk. Deze laatste medewerker staat in voor de organisatie van de voorraad en de grote boodschappen, de netheid van de bureaus en het onderhoud van specifieke lokalen.

Dit jaar hebben we ook de keuze kunnen maken om een fysieke aanwezigheid te verzekeren tijdens de nacht door hiervoor mensen aan te werven.

Zoals hierboven reeds vermeld, hebben deze veranderingen het bestaande team versterkt, dat reeds zijn specifieke invalshoeken had:

- Twee sociaal werkers die de kinderwerking verzorgen.
- Eén deeltijds sociaal werker die met de vaders werkt.
- Eén arbeider die instaat voor het onderhoud van het huis. Hij voert werken uit die het huis in goede staat houden en biedt hulp wanneer één van de opgevangen vrouwen verhuist.

Dit jaarverslag weerspiegelt de werking van het team. Binnen het kader van Open Deur werkt elk teamlid met zijn achtergrond en met zijn persoonlijke stijl. Verschillende origines binnen het team dragen ertoe bij om gewoontes en geloofsovertuigingen van sommige vrouwen beter te contextualiseren en te begrijpen.

Er worden ook meerdere talen gesproken binnen het team, wat een voordeel is. Wij begeleiden vrouwen die weinig of geen Frans en/of Nederlands begrijpen, maar die zich uitdrukken in het Engels, Arabisch, Spaans, Portugees... Dit vergemakkelijkt de tussenkomsten, zowel voor de bewoners als voor het team, zowel voor de individuele begeleiding als voor de organisatie van het groepsleven.

Werking en Methodologie

Onthaal en werking

De meeste vragen voor opvang gebeuren telefonisch. Af en toe komt er een vrouw aan de deur. In dat geval luisteren we naar de hulpvraag en als we haar niet kunnen helpen verwijzen we door naar een andere dienst. Indien we tijdens het gesprek oordelen dat we gepaste hulp kunnen bieden en er plaats is, kunnen we haar onmiddellijk opvangen. Indien mogelijk wordt deze beslissing door 2 personeelsleden genomen.

Als een sociale dienst ons contacteert, vragen we om zelf met de hulpvrager te praten zodat we al een eerste contact hebben. Zo komen we ook te weten of ze echt vragende partij is om naar het onthaalhuis te komen. We maken zo vlug mogelijk een afspraak en zorgen ervoor dat het gesprek zowel in het Frans als in het Nederlands kan plaatsvinden.

Tijdens het gesprek worden verschillende aspecten besproken zoals: de reden van de aanvraag, de oorzaak van het verlies van de woning, de administratieve- en financiële situatie, de gezondheid en familiale situatie, de noden van de vrouw en de kinderen, enz. We leggen de werking van het huis uit: 24 uur op 24 uur permanentie, 1 vaste persoon die samen met de vrouw de situatie opvolgt, het gemeenschapsleven, een eigen kamer, enz. Als de vrouw opgenomen wil worden, geven we onmiddellijk het antwoord. Als Open Deur de hulpvraag niet kan beantwoorden wordt dit ook rechtstreeks aan de persoon verteld. Als de vraag complex is, wordt dit op de teamvergadering besproken.

Bij de bespreking van complexe aanvragen op de teamvergadering, wordt er met verschillende aspecten rekening gehouden:

- de samenstelling van de groep op dat moment. We proberen te vermijden dat er te veel mensen met eenzelfde zware problematiek op hetzelfde moment in huis verblijven. We willen goede en kwaliteitsvolle hulpverlening aanbieden.
- of de persoon al dan niet in orde is met haar verblijfsdocumenten. Per groep kunnen we één persoon onthalen zonder wettig verblijf.
- als de vrouw reeds in huis verbleven heeft, proberen we te bespreken vanwaar haar nieuwe aanvraag komt en of we haar kunnen helpen.

Bij een positief antwoord kan de vrouw nog dezelfde dag of één van de volgende dagen worden onthaald. We zorgen ervoor dat er 2 personeelsleden aanwezig zijn zodat de vrouw (eventueel met haar kinderen) op een rustige manier kan opgevangen worden.

We tonen het huis, de vrouw maakt kennis met de andere bewoners, de gemeenschappelijke ruimtes en de gemoedelijke sfeer die we proberen aan te bieden. Voor de goeie gang van zaken worden de basisregels uitgelegd en verwijzen we ook naar het huisreglement dat in iedere kamer ophangt.

Er is 24 uur op 24 uur permanentie. Tijdens de werkdagen zijn de sociaal werkers beschikbaar tussen 7u30 en 21 uur, in het weekend van 9 tot 21 uur.

Elke vrouw wordt begeleid door een vaste sociaal werker. Tijdens de teamvergadering wordt besproken wie wie opvolgt. Deze sociaal werker is dan de referentiepersoon voor die bepaalde vrouw tijdens haar verblijf. Er worden momenten vastgelegd voor gesprekken: 1 tot 2 gesprekken per week worden gevoerd rond alle mogelijke vragen, over het in orde brengen van de socio-administratieve situatie en de daaraan verbonden stappen. Er wordt veel geluisterd.

Het gemeenschapsleven in Open Deur biedt ook de kans om heel wat informele contacten te hebben met de vrouwen.

Als de vaste referentiepersoon niet aanwezig is kan de vrouw met haar vraag terecht bij de permanentie. Deze sociaal werker kan ook helpen met de concrete opvolging van administratieve stappen of als er zich een crisissituatie voordoet.

Sinds april 2020 wordt er nachtpermanentie verzekert zodat er 24 uur op 24 uur een verantwoordelijke in huis is.

Er wordt voor het verblijf een betaling gevraagd van de hotelkosten (bed, bad, brood).

De dagprijs voor een volwassene en kinderen ouder dan 12 jaar is 19,50 euro. Er wordt 11 euro gevraagd voor kinderen van 0 tot 11 jaar.

De bewoners zelf zorgen dagelijks voor de goede werking en het onderhoud van het huis. Ze poetsen om beurten de gemeenschappelijke ruimtes. Deze taken worden na de avondmaaltijd verdeeld voor de volgende dag. Elke vrouw poetst zelf haar kamer. Op woensdag wordt de orde en netheid van de kamers gecontroleerd door een sociaal werker.

De personeelsleden eten samen met de vrouwen. Voor het avondeten wordt de aanwezigheid van iedereen gevraagd. Eén vrouw maakt eten voor de ganse groep.

Ze krijgt een budget dat ze niet mag overschrijden. We geven haar, indien nodig, raad rond de hoeveelheden en het menu. Het is niet altijd gemakkelijk om te koken voor zoveel personen. Soms helpen we een handje.

We proberen op die manier de vrouwen bewust te maken van het belang van koken met verse producten en rekening te houden met het budget. We hebben aandacht voor voedselverspilling. We raden aan om een lijstje te maken voor de aankopen en te bekijken wat er nog in voorraad is om zo nutteloze aankopen te vermijden.

Elke morgen doen we de ronde van het huis. We zorgen ervoor dat de vrouwen die afspraken hebben buitenshuis, een vorming volgen, werken of kinderen naar school moeten brengen, effectief vertrokken zijn. Tussen 8 en 8u30 worden ook de anderen wakker gemaakt.

We moedigen hen aan om hun administratie in orde te brengen en zoeken met hen naar aangepaste dagbezigheid; dit kan een opleiding zijn, het zoeken naar werk of een ontspannende activiteit (dit in samenwerking met andere diensten zoals bv. Hobo).

We vragen aan de bewoners om ons te verwittigen wanneer ze het huis verlaten en we vragen om aanwezig te zijn bij het avondeten. Uitzonderingen zijn mogelijk in overleg met het aanwezige personeelslid.

Er wordt gevraagd om tijdens de week voor 22u30 thuis te komen, op vrijdag- en zaterdagavond is dit om middernacht. We vinden het belangrijk dat de bewoners, volwassenen en kinderen, contact blijven houden met familie en vrienden. Daarom is er de mogelijkheid om op weekend te gaan van vrijdag tot zondag.

In 2020 zijn we doorgegaan met de opvang van vrouwen en kinderen. We hebben ons anders moeten organiseren om een “veilige” opvang te verzekeren binnen het onthaaltehuis.

Er werden intakegesprekken georganiseerd maar de vrouwen moesten voor hun opname een negatieve PCR test kunnen voorleggen. Dit werd hen uitgelegd tijdens het intakegesprek, net als de sanitaire maatregelen die voorzien waren binnen het onthaaltehuis in het kader van de covid-19 epidemie.

Met de steun van Bruss’help werden de vrouwen, in afwachting van het resultaat van hun PCR-test, ergens anders opgevangen. Deze samenwerking heeft ons toegelaten verder te werken in een “veilige” omgeving.

Teamvergadering en supervisie

Elke week vinden er twee teamvergaderingen plaats: op maandag- en donderdagnamiddag. Elk teamlid leidt om de beurt de vergadering.

Op de vergadering worden verschillende punten besproken. Het uurrooster van de week wordt overlopen. Daarna komen de praktische punten aan bod die te maken hebben met de organisatie. Complexe aanvragen voor opname worden besproken. Er wordt bekeken hoe we vrouwen die binnenkort het onthaaltehuis verlaten kunnen helpen: hebben ze hulp nodig bij de aankopen voor en inrichting van de nieuwe woonst, nood aan nabegeleiding of aan een thuisbegeleidingsdienst...

Daarna komen de andere vrouwen, die in het huis verblijven, aan de beurt. Er wordt nagegaan hoe ver de vrouw staat in haar project, aan wat er nog gewerkt moet worden, hoe het in het huis verloopt, of er naar activiteiten moet gezocht worden, enz.

We denken na over wat de vrouw zou kunnen helpen bij de realisatie van haar toekomstplannen.

Daarnaast wordt er ook gepraat over de begeleiding van de kinderen, het werk met de papa's en de begeleiding van de bewoners in de transitwoningen.

Er wordt een schriftelijk verslag gemaakt met de werkpunten die moeten opgevolgd worden. Dit verslag komt in het logboek en vormt de basis voor zowel de individuele begeleiding als voor het beheer van het gemeenschapsleven.

Twee vergaderingen per week zijn nodig. We nemen de tijd om elke onthaalde persoon te bespreken. De vergadering biedt aan elk teamlid ook de kans om moeilijkheden te bespreken die hij of zij ervaart bij de begeleiding en emotionele rust te vinden indien nodig.

Soms zijn er heel moeilijke situaties. Hierover praten en samen nadenken kan leiden tot mogelijke uitwegen en oplossingen. Als we er zelf niet uitgeraken kunnen we erover praten met onze externe supervisor.

Al meer dan 30 jaar wordt één keer per maand de gewone teamvergadering vervangen door een supervisie van 2 uur. We bereiden deze supervisie voor. Ze begint met een "tour météo". Elk teamlid kan op dit moment uitleggen hoe hij of zij zich voelt bij het werk. Indien nodig wordt er op ingegaan. Daarna wordt er door een sociaal werker de situatie voorgesteld waarbij we vastzitten in de begeleiding; de vrouw wordt voorgesteld, de reden van opname in Open Deur, haar functioneren in huis en de problemen die zich voor ons stellen.

De supervisor (een pedo-psychiater met systeemtheoretische benadering) geeft ons zijn visie op de situatie. Hij helpt ons om binnen het kader van de begeleiding, sommige problematieken beter te begrijpen en andere denkpistes en uitwegen te zoeken, soms door begane paden te verlaten.

Deze supervisies zorgen ervoor dat we teruggaan naar de essentie en geven vaak nieuwe inzichten en werkmogelijkheden voor onze psycho-sociale begeleiding.

In 2020 hebben we onze teamvergaderingen anders moeten organiseren.

De coronacrisis heeft ons verrast en tijdens de eerste lockdown werden de eerste vergaderingen en supervisies afgelast. Na elke werkshift werd de tijd genomen om uitgebreid van gedachten te wisselen.

Zodra er voldoende laptops waren, vonden de vergaderingen digitaal plaats. Een deel van het personeel nam deel vanuit verschillende plaatsen in het onthaaltehuis, anderen vergaderden van thuis uit. De organisatie hiervan was niet evident: de uurroosters, de agenda, het verslag,...?

Na de eerste lockdown hebben we buitenshuis een grotere vergaderzaal gevonden zodat we de nodige afstand konden bewaren.

Eind september, begin oktober kwam de tweede lockdown en moesten we opnieuw digitaal vergaderen tot op het einde van het jaar. Ook de supervisies gebeurden digitaal. Dit waren grote veranderingen voor het team.

De eerste supervisie hebben we vooral gepraat over onszelf. Hoe we de lockdown ervaarden en welke invloed ze had op ons dagelijks werk. Na een moeizame start hebben we de draad terug opgenomen en een nieuw, tijdelijk kader uitgewerkt.

Werkmethode

a) Begeleiding op maat: we werken op een zeer individuele manier met elke vrouw. De begeleidster stelt samen met de vrouw in kwestie een begeleidingsplan op. Er zijn wekelijks verschillende gesprekken waarin geluisterd wordt en de evolutie van de situatie en de werkpunten worden besproken.

b) Gordon methode: sinds vele jaren volgt elk personeelslid een opleiding "Gordon". Deze methode gebruikt communicatietechnieken zoals de "ik-boodschap", verbindende communicatie en actief luisteren. Tijdens deze vorming praten we over situaties in huis. We oefenen om op een niet-oordelende manier te communiceren maar toch onze emoties en verwachtingen te uiten.

We stellen vast dat deze methode ervoor zorgt dat de communicatie met onze doelgroep vlotter verloopt.

c) Systeemdenken: we kennen het netwerk van de vrouw terwijl we met haar aan haar situatie werken. We doen beroep op de personen die haar omringen en haar kunnen helpen. Als een vrouw reeds begeleid wordt door een andere dienst vragen we haar akkoord vooraleer we contact opnemen met deze dienst. Familie en vrienden kunnen ook betrokken worden.

Het is bovendien interessant om te zien welke plaats de vrouw in de groep inneemt. We bespreken dit met haar zodat ze zich bewust wordt van haar manier van functioneren, niet enkel in de groep maar ook op andere domeinen in haar leven.

Dit biedt ons de kans om hulp te bieden bij het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden.

Psycho-sociale begeleiding

Elke vrouw heeft tijdens haar verblijf in Open Deur een referentiepersoon/persoonlijke begeleider. Deze ondersteunt haar in het in orde brengen van haar socio-administratieve situatie. Het vertrekpunt is altijd de hulpvraag van de vrouw, maar tijdens de formele en informele momenten stellen we vaak onderliggende problemen vast. De begeleider zal proberen dit bespreekbaar te maken zodat de vrouw er zich bewust van wordt en ze de mogelijkheid krijgt om er samen aan te werken en eventueel oplossingen te vinden.

Bij aankomst in het onthaalthuis is er vaak sprake van een multi-problematiek.

De sociaal werker stelt hulpverlening op maat voor. Gedurende het verblijf wordt tijdens de individuele gesprekken de stand van zaken besproken en geëvalueerd en worden er prioriteiten gelegd met betrekking tot veel verschillende levensdomeinen; indien mogelijk wordt er beroep gedaan op bestaande netwerken.

De dringendste noden worden eerst opgevolgd zoals het verwerven van een inkomen, medische hulp, het aanpakken van schulden en er is aandacht voor het psychisch welzijn.

Deze ondersteuning en begeleiding wordt altijd geboden met de bedoeling de zelfredzaamheid van de vrouw te versterken.

Onze eerstelijnswerking biedt een brede waaier van mogelijkheden en indien nodig wordt er doorverwezen naar gespecialiseerde diensten.

Het werk in Open Deur heeft ook een pedagogische invalshoek.

Het gemeenschapsleven en de individuele begeleiding biedt daartoe kansen.

Elke vrouw zet zich in volgens haar mogelijkheden. Er wordt haar gevraagd om te helpen bij het onderhoud van de gemeenschappelijke ruimtes zoals het schoonmaken van de badkamers, de woonkamer, de keuken, de toiletten, enz.

Er moet gekookt worden voor de ganse groep en er wordt gevraagd om deel te nemen aan de vormingen.

Als een bewoonster het moeilijk heeft met sommige taken of met het groepsleven dan kan ze dit bespreken met haar sociaal werker die haar kan ondersteunen en samen met haar naar oplossingen zal zoeken.

De hulpverlening op maat betekent ook dat we ons verplaatsen en bv. samen met de vrouw naar een afspraak gaan als dat voor haar belangrijk is.

Sommige vormingen en activiteiten die georganiseerd worden in het onthaalhuis zijn geïnspireerd door hun vragen en kunnen ook ondersteunend werken voor de psycho-sociale begeleiding.

Het is belangrijk te beseffen dat elk levensverhaal en dus ook elke begeleiding verschillend is omdat elke persoon uniek en verschillend is. Dit vraagt van het personeel een grote flexibiliteit.

De begeleiding stopt niet altijd bij het einde van het verblijf. Er zijn vrouwen die bij hun vertrek nog ondersteuning vragen. Dit aanbod is mogelijk maar is beperkt in de tijd. We bieden dan ondersteuning op verschillende vlakken met de bedoeling dat zij op een goede manier geïnstalleerd raakt in haar nieuwe woning en een nieuwe start kan nemen.

Als er een begeleiding nodig is op langere termijn wordt er gezocht naar een dienst begeleid wonen.

Animaties en activiteiten voor de bewoners

Huisvestingsatelier

Vertrekkende van de vaststelling dat het steeds moeilijker werd voor onze vrouwen om een woning te vinden en met het besef dat het team te weinig tijd besteedde aan de zoektocht naar huisvesting zijn we in januari 2014 gestart met een nieuw project. Elke vrijdagochtend organiseren we gedurende 2 uur een 'huisvestingsatelier' met 2 personeelsleden.

Dit wekelijks atelier bestaat uit drie delen: feedback, atelier en individuele zoektocht.

- Het is het moment waarbij de vrouwen de voorbije week overlopen en de mogelijke frustraties die ze hebben opgelopen in hun zoektocht naar huisvesting worden besproken. Dit feedbackmoment, waarop er naar hen geluisterd wordt, is belangrijk.
- In het tweede deel wordt er een thema dat met huisvesting te maken heeft, besproken. De volgende thema's komen aan bod: de zoektocht naar huisvesting op de private markt (ontcijfering van de advertenties, het begrijpen van de verschillende afkortingen,...), de verschillende types van sociale huisvesting en hun inschrijvingsmodaliteiten (de Sociaal Verhuurkantoren, de sociale huisvestingsmaatschappijen, de Grondregie van de stad Brussel, het Woningfonds), de beste manier om eigenaars te contacteren, het huurcontract (de verschillende huurovereenkomsten, de beëindiging van een huurovereenkomst), de huurwaarborg, de rechten en plichten van de huurder en de verhuurder, de plaatsbeschrijving (het nut ervan, het juridisch kader, de verzekering van de woning, de indexberekening), de

installatiepremie, de verhuispremie, hoe een appartement bezichtigen, de organisatie van een verhuis...

Daarbovenop organiseren we ook workshops die aandacht hebben voor een duurzaam beheer van de woning (tips en weetjes om het energieverbruik te verminderen, het herkennen van vochtproblemen, de gevolgen van slechte isolatie, het belang van dagelijks verluchten,...)

We waken erover dat elke workshop praktisch, begrijpelijk en interactief is voor ons doelpubliek en doen dit bijvoorbeeld via een quiz, met foto's of een rollenspel (waarbij één van de vrouwen de huurder speelt en een andere vrouw de verhuurder).

- Het derde deel is gewijd aan de individuele opvolging van de vrouwen in hun zoektocht naar huisvesting (opmaken van een budget, verkenning van verschillende buurten, opzoeken op internet...). Gedurende deze sessie krijgen de vrouwen een computer ter beschikking.

Tijdens deze workshops leren we de vrouwen een onderscheid te maken tussen een degelijke woning aan een democratische prijs en woningen aangeboden door huisjesmelkers. Andere onthaalhuizen die ook huisvestingsateliers organiseren inspireren ons. In een uitwisseling met collega's van Talita hebben we onze werkmethodes gedeeld en besproken. We hebben de collega's van Talita ontmoet en de werkmethoden gedeeld die we gebruiken tijdens de ateliers.

We hebben in 2020, 26 huisvestingsateliers georganiseerd. 24 bewoonsters van Open Deur en van de transitwoningen in nr. 36 hebben eraan deelgenomen.

Massage

De vrijwilligers van DANA komen sinds 1991 tweemaal per maand naar Open Deur om via relaxatie-massage bij te dragen aan het welbevinden van de vrouwen en de kinderen.

Deze massage-sessies vinden plaats op donderdag tussen 19u30 en 22u. De aanwezigheid van twee vrijwilligers, een man en een vrouw, of twee vrouwen, laat toe dat ongeveer 8 personen zich kunnen laten masseren. De massage duurt tussen de 15 en 30 minuten per kind en 45 minuten per volwassene. De volgende technieken worden door de vrijwilligers gebruikt: oliemassage, shiatsu, lymfedrainage, voetreflexologie en Koreaanse relaxatie.

De vrouwen en kinderen komen blij, kalm en glimlachend van de massage terug. Het gebeurt dat we sommigen moeten wakker maken of kinderen naar hun bed moeten dragen.

De aanwezigheid van een man als masseur stelt geen probleem. Dat doet ons plezier omdat het bijdraagt aan het herstel van het psychisch evenwicht van de vrouwen en van de kinderen in hun relatie met een man of met hun vader. Deze massage, in het volste respect door een man gegeven, biedt hen een positieve ervaring van een contact, een aanraking en een welwillend luisteren.

Sportactiviteiten

In 2016 zijn we beginnen deelnemen aan de sportactiviteiten van 'les Gazelles de Bruxelles'. Elke vrijdag, vergezeld één van de collega's de geïnteresseerde vrouwen en lopen we gedurende één uur. Ook de mama's kunnen deelnemen. We stellen vast dat de vrouwen gemotiveerd zijn om zich fysiek uit te leven. Het lopen met de 'Gazellen' van Brussel helpt hen om zichzelf te overstijgen, doet hen een teamspirit ervaren, en zorgt ervoor dat ze zich fysiek en psychisch beter gaan voelen. Bovendien kunnen zij zich inschrijven voor competities zoals de marathon van Brussel, de Kanaalrun,...

Zelfs wanneer zij Open Deur hebben verlaten kunnen zij blijven trainen en wij moedigen hen ook aan om vol te houden.

Onze deelname aan de sportieve sessies van 'les Gazelles' zijn begonnen na onze samenwerking met het 'Slimme Zet-project' dat in 2007 werd opgezet door Logo Brussel. Het project richt zich tot organisaties die werken met een kwetsbaar doelpubliek, en geeft ondersteuning aan nieuwe initiatieven rond gezonde voeding en bewegen.

Gedurende het hele jaar organiseren verschillende collega's van het team ook andere sportieve activiteiten, zoals cursussen Zumba, Yoga en uitstapjes naar het zwembad.

Het gezond vieruurtje

Elke woensdagnamiddag gedurende de schoolperiodes bieden we de vrouwen en kinderen een gezond vieruurtje aan. Een collega maakt een snack klaar, bestaande uit een melkproduct, een gezouten hapje en fruit en groenten van het seizoen. Het is een manier om alternatieven te tonen voor zoetigheden en om de vrouwen te sensibiliseren rond voedselverspilling. Zo bereiden we bijvoorbeeld soms een soep of een salade met voedsel dat nog in de koelkast lag.

Dit project kreeg vorm na deelname van een collega aan een studiedag in 2012 met als onderwerp: "Ils sont ce dont vous les nourrissez – Travailler à une alimentation saine dans le service d'aide à la jeunesse." De resultaten van een enquête toonden aan dat 50% van de volwassenen overgewicht hadden en slechte eetgewoontes. 15% van de kinderen aten geen ontbijt, dronken weinig water en aten weinig fruit of groenten.

We stelden gelijkaardige problemen vast in ons onthaaltehuis en we besloten om er aandacht voor te hebben. Sindsdien kozen we ervoor om op weekdays "evenwichtige" maaltijden voor te stellen. Dat betekent dat de persoon die kookt, altijd groenten en een zetmeelrijk product in de maaltijd verwerkt en fruit als dessert aanbiedt. Wij hebben op weekdays alle bruisende en gesuikerde drankjes gebannen en bieden enkel kraantjeswater aan. Tijdens de weekends zijn we soepeler.

Bovendien staat er permanent een goed gevulde fruitmand ter beschikking van iedereen, bij voorkeur met seizoensfruit.

Groene vingers

Ooit stond het onthaaltehuis in de schaduw van een grote Gleditsia boom. Die moest op een dag geveld worden, omdat hij de afsluiting met de burenschaduw beschadigde. Eens de boom weg, misten we iets... In die periode borrelden nieuwe ideeën op in het team, zoals het gezond vieruurtje, meer bewegen... We vatten het plan op om een tuintje uit te bouwen op onze koer. Bij de eerste zonnestraaltjes kunnen de vrouwen en kinderen die willen een aarden bak vullen en inzaaien met bloemen, groentjes of kruiden die ze zelf kunnen kiezen. Hun werk wordt nog persoonlijker door een plaatje te planten dat ze kunnen versieren met een tekening, naam, droom of wens... We plukken het goeie moment om dit te doen, als ze er zin in hebben, in een ongedwongen sfeer: dit is echt ontspanning!

Tuinieren, of voor wie niet tuiniert, omringd zijn door natuur, is helend. Af en toe zien we een bewoonster alleen genieten van een rustig moment tussen de bloeiende planten. Op zonnige momenten zuigt de tuin de mensen naar buiten. Ze maken een praatje, en de tuiniers laten trots hun werk zien. Sommige vrouwen delen graag herinneringen die opgerakeld worden aan een tuinierende grootmoeder of een verre groene geboortestreek. Regelmatig duikt er een onbekend potje op bij de verzameling: een bewoonster heeft zelf een plantje gekocht voor de tuin! We hebben de natuur wat dichterbij gebracht, ook de dieren. In de winter maken vogeltjes gebruik van onze voedersilo, en dit jaar broedt voor de derde keer een koolmezenfamilie in onze nestkast. Dit alles toont aan de bewoners de seizoenen, het verloop van de tijd, en dat er na elk einde een nieuw begin is. Dat is een hoopvolle boodschap voor de bewoners van een onthaaltehuis!

Een belangrijk educatief element voor ons is de kwaliteit van voeding. We hebben moestuinbakken en zetten in de zomer tomatenplanten. Niet alleen kinderen leren dat een groente uit een zaadje opgroeit, ook sommige vrouwen moeten dit nog ontdekken. Groenten kweken vraagt veel zorg, en voor elke groente is er een seizoen. Seizoensgroenten kopen is niet alleen goed voor de portemonnee, want ze worden niet van mijlverre aangevoerd, ze zijn ook gezonder, omdat ze je geven wat je nodig hebt: vitamine C in de winter, water en verfrissing in de zomer... We laten de mensen ook kennis maken met nieuwe groenten en variëteiten. De natuur is divers en zoveel rijker dan de monotone toonbank van de Lidl, met zijn perfecte groenten van identieke grootte, verpakt in de obligate plasticzak. Hoewel het vaak nog moeilijk blijft kinderen groenten te laten proeven, merken we dat velen onder hen plezier hebben met het tuinieren en ook met het klaarmaken van hapjes met de oogst. Vooral het gieten tijdens warme dagen, en het aan de slag gaan met de slazwierder zijn favoriet. Het is al een begin!

Overige animatie

Sommige workshops worden door het team georganiseerd, andere gebeuren in samenwerking met verschillende vzw's. Ze vinden 's avonds plaats, zodat een maximum aantal personen kan deelnemen, want sommige vrouwen werken buitenshuis, volgen een taalcursus of vorming of moeten hun kinderen afhalen op school.

Hieronder enkele workshops die meermaals per jaar doorgaan:

- De workshop 'anticonceptie' wordt samen met 'Le Planning Familial des Marolles' georganiseerd. Wij stellen wel vast dat dit een gevoelig onderwerp is en voor sommigen nog steeds een taboe. Deze workshop geeft de vrouwen een maximum aan informatie over alles wat verband houdt met 'anticonceptie', maar ook over andere onderwerpen gelinkt aan seksualiteit, abortus, het lichaam en seksueel overdraagbare aandoeningen. Deze workshop biedt ook de mogelijkheid om levensverhalen en ervaringen te delen met respect voor de overtuigingen in verschillende culturen.
- De workshop 'natuurlijke producten' werd voor het eerst gehouden in juli 2019 vanuit de vaststelling dat traditionele huishoudelijke producten schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid en/of voor het milieu.

Deze workshop bestaat uit drie delen van telkens een uur

1. Een sessie over producten gebruikt in de keuken; vloeibaar afwasmiddel, Tawashi (een herbruikbare spons) en de Bee Wrap.
2. Een tweede over multi-functionele producten, ruitenreinigers en toiletgel.
3. Een derde over een alternatief wasproduct en een vlekkenverwijderaar.

Veel bewoonsters waarderen deze workshops en een aantal onder hen vroeg ook om natuurlijke cosmetische producten te maken.

Er worden ook workshops georganiseerd in functie van de behoeftes en de samenstelling van de groep. Wanneer er bv. verschillende personen schulden hebben, stellen we een workshop voor met als thema 'schulden'. Als we vaststellen dat het afval niet correct wordt gescheiden, brengen we dit thema onder de aandacht.

Activiteiten met de vzw Hobo

De vzw Hobo werd in 1992 opgericht in het kader van de strijd tegen armoede. De vzw biedt verschillende activiteiten aan: vormingen, workshops, uitstappen, sportieve en culturele activiteiten, enz...

Al sinds de oprichting werken we nauw samen met Hobo. Eén dinsdag per maand komt een medewerker van Hobo voor het middageten en stelt hij aan de vrouwen de verschillende activiteiten van de vzw Hobo voor. Ook houdt hij zich bezig met het luik 'vorming en basiseducatie, begeleiding in de zoektocht naar werk'. Hij helpt een CV en motivatiebrief op te stellen, en bij het zoeken naar werk of een opleiding.

In de living hangt de weekkalender met de activiteiten en kunnen de vrouwen zich inschrijven. Hobo organiseert verschillende soorten sportactiviteiten, naaiateliers, yogasessies, taalcursussen Nederlands, Frans of andere... en elke maand zijn er verschillende culturele uitstappen.

Elk jaar organiseert Hobo een nieuwjaarsfeest waarop de onthaalhuizen zijn uitgenodigd. Het is telkens weer een succes en onze vrouwen houden er mooie herinneringen aan over. Ook de Hobo-dag komt elk jaar terug. Gedurende een hele dag kunnen de vrouwen en hun kinderen dan deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten, op een buitenlocatie en in een groene omgeving.

Vorming en tewerkstelling

Een trajectbegeleider van de vzw Hobo houdt om de twee weken een permanentie in het onthaalhuis Open Deur. In 2020 werden de bezoeken door de coronacrisis onderbroken vanaf midden maart.

Deze trajectbegeleiding streeft ernaar om een realistisch beroepsproject op te stellen en uit te werken, na een globaal en diepgaand bilan te hebben opgesteld in samenwerking met de maatschappelijk werker. De begeleiding kent twee modaliteiten. De eerste is een “voortraject”. Deze begeleiding wordt voorgesteld aan personen die “te ver afstaan van de arbeidsmarkt”: hun psychosociale situatie is nog te complex en/of hebben ze een onduidelijk beroepsproject. De tweede modaliteit is een “traject”, bedoeld voor personen met een meer stabiele psychosociale situatie en een duidelijker beroepsproject.

De situaties van de vrouwen in Open Deur verschillen onderling maar toch zijn er een aantal gemeenschappelijke kenmerken en lacunes.

- wat betreft het socio-professionele:
 - *gebrekkige talenkennis om officiële stappen te zetten: schriftelijke vacatures, sollicitatiegesprekken, een beroepsopleiding,*
 - *laaggeschoold of geen beroepsopleiding*
 - *weinig of geen (officiële) werkervaring*
- wat betreft hun socio-economische situatie:
 - *de moeilijke vraag of de persoon eerst naar een woning of eerst naar werk moet zoeken.*

Een job vinden is niet evident. Enerzijds is het positief om proactief te zijn en stappen te ondernemen naar potentiële werkgevers toe, rechtstreeks of via via, en dit met de nodige moed en een portie geluk. Anderzijds moet men ook op lange termijn denken en in functie daarvan taallessen volgen, een beroepsopleiding of stage kiezen, om op die manier het beroepsprofiel bij te schaven en zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Gezien deze moeilijkheden en obstakels biedt de samenwerking tussen Open Deur en Hobo aanzienlijke voordelen:

- *Het overleg tussen de maatschappelijk werker en de werkbegeleider laat toe om een beter zicht te krijgen op de vaardigheden van de persoon en meer klaarheid te brengen over de keuzes die zich aanbieden...*
- *De nabijheid tussen beide organisaties vergemakkelijkt de doorverwijzing.*
- *Na hun verblijf in Open Deur blijven vrouwen die een woning gevonden hebben steeds welkom op Hobo.*

Naast de officiële begeleidingen voor Actiris beantwoordt de trajectbegeleider tijdens zijn bezoeken tevens menige andere vragen bij Open Deur. Hij stelt ook de verschillende activiteiten van het dagcentrum voor: sportactiviteiten of lessen, culturele of familieactiviteiten, de vrouwenactiviteiten of het naaiatelier... Al deze activiteiten steunen op het principe dat iedereen recht heeft om zich te herbronnen en deel te nemen aan zelfgekozen activiteiten.

Voorstelling van de kinderwerking

De kinderen die in Open Deur verblijven zijn tussen de 0 en 17 jaar oud. Zij zijn allen vergezeld van hun mama of van een wettelijke voogd. Wij aanvaarden geen niet-begeleide minderjarigen.

Historiek en lokalen

De kinderen die toekomen in ons onthaalhuis hebben hier niet zelf voor gekozen. Zij moeten hun mama volgen wanneer deze beslist haar partner te verlaten of ten gevolge van materiële problemen, bijvoorbeeld wanneer een deurwaarder hen uit huis zet.

Moeder en kinderen zijn bij hun aankomst in crisis. Het kind heeft op dat ogenblik nood aan meer aandacht, maar de mama is op dat ogenblik om verscheidene redenen niet in staat om deze vragen te beantwoorden. Uitgaande van deze vaststelling zijn we in **1993** opgestart met de kinderwerking en werd er een sociaal assistente voltijds aangeworven.

Zij is gestart met de inrichting van een **speellokaal**. Voor het eerst hadden de kinderen een plaats waar ze konden spelen wanneer ze wilden en de andere kinderen in huis leerden kennen. Woensdagnamiddag en in de weekends werd er ook animatie georganiseerd zodat de mama's enkele uren rust konden vinden. Er werden onthaalgesprekken voor de kinderen ontwikkeld en kindervergaderingen gehouden.

Eén jaar later, in **1994**, hebben we een lokaal omgevormd **tot een bureau uitsluitend bestemd voor de kinderwerking**. Op deze plaats houden we de gesprekken met de mama's en met elk kind vanaf de leeftijd van 6 jaar. Hier staat ook een computer waarop de kinderen hun huiswerk kunnen maken en waarop ze computerspelletjes mogen spelen.

De uitbreiding van het huis (op nummer 34), in **2002**, liet toe om een **lokaal in te richten geschikt om gesprekken met de papa's te houden en naar hen te luisteren**.

Vanaf **2003** werden de plaatsen in de kinderdagverblijven steeds schaarser. Vanaf dan zetten we een intense samenwerking op met de 'kinderopvang van de Zenne' en ontwikkelden we een netwerk rond het jonge kind.

Sinds **2011** houden we vergaderingen met de mama's rond verschillende thema's en vragen in verband met opvoeding.

In het kader van de vragen over voeding introduceerden we in **2012** 'het gezond vieruurtje' en een jaar later ontwikkelden we het project 'groene vingers' (een kleine moestuin, kruiden en bloemen in plantenbakken).

In **2018** kwam er een tweede bureau voor kinderen bij met een leeshoek voor de kinderen jonger dan 6 jaar.

In **2019** kwam een tweede persoon het kinderteam versterken.

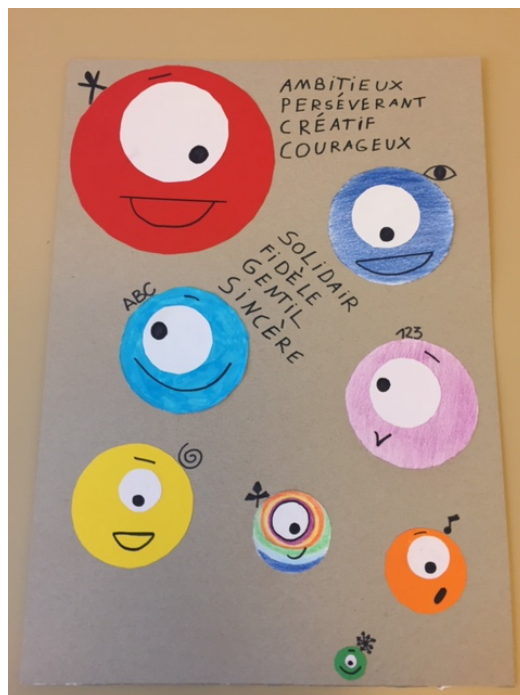
Werking en methodologie

Het team van de kinderwerking bestaat uit een sociaal assistente en een gespecialiseerde opvoedster.

Voor het team staat de moeder/kind relatie centraal. We bieden een psycho-sociale begeleiding en animaties op maat aan en bouwen een netwerk rond het kind.

Onze werkmethode berust op het systeemdenken, maatwerk en actief luisteren volgens de Gordon-methode.

Voor de individuele gesprekken met de kinderen ontwikkelen we zelf enkele spelletjes en gebruiken we instrumenten zoals 'een doos vol gevoelens' ontwikkeld door 'het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs' en de Octofuns ontwikkeld door Françoise Roemers en geïnspireerd op de theorie van de meervoudige intelligentie van Howard Gardner. De bedoeling is om te leren gevoelens uit te drukken, het zelfbeeld te versterken, te leren om minder agressief te communiceren en om gehoord te worden.

Wanneer een kind zich niet goed voelt in zijn vel, stuurt het signalen uit. Gevoelens van verzet, onmacht, woede of angst worden op verschillende manieren geuit, door bijvoorbeeld psychosomatische klachten, slaapproblemen, nachtmerries, geagiteerd gedrag, agressie of regressie. Daarom vinden wij het “actief” luisteren essentieel en laten wij graag de kinderen aan het woord. Sommigen onder hen zijn nog te klein om zich uit te drukken. Anderen durven het niet of weten niet op welke manier. Daarom schenken we veel aandacht aan het fysieke: voldoende speelruimte in het onthaalhuis, deelname aan vakantieactiviteiten, zoeken naar hobby's, relaxatie-massage... Praten alleen is onvoldoende.

De psycho-sociale begeleiding

Onthaal

Een goed onthaal is van groot belang voor de psycho-sociale begeleiding van het kind. Bij hun aankomst verkennen we samen met hen het huis. Dit kan voor hen een moment van stress zijn, want zij begrijpen niet altijd wat er aan de hand is. Het is al voorgevallen dat de mama niet had verteld aan het kind dat het in een onthaalhuis zou verblijven en dat het de ruimte zou moeten delen met andere personen.

Tijdens de rondleiding tonen wij hen de gemeenschappelijke ruimtes en leggen wij de huisregels uit: het uur van slapen, de tijd die ze voor het scherm mogen doorbrengen, het opruimen van het speellokaal... We eindigen bij hun kamer; wanneer ze nog klein zijn, voorzien we bij wijze van verwelcoming, een curver met speelgoed. Sommige families hebben bij hun aankomst enkel het essentiële bij.

Enkele dagen na hun aankomst voorzien wij, in samenspraak met de mama, een gesprek waar we hen de bedoeling van de opvang uitleggen en onze rol daarin. In de daaropvolgende gesprekken kan het kind ons vertellen over zijn/haar schoolparcours, over de samenstelling van het gezin en de verhoudingen, over de dagelijkse gang van zaken, over de activiteiten waarvan het houdt, enz.

Het is de bedoeling is om een vertrouwensrelatie met het kind op te bouwen, zodat het ons hulp durft vragen als het nodig is. We kunnen het kind helpen om grip te krijgen op de crisissituatie waarin het zich bevindt.

Gesprekken met de mama

Het is onmogelijk om met de kinderen te werken zonder de samenwerking van de mama's. Daarom leggen wij bij het onthaalgesprek met de mama ook de inhoud van de kinderwerking uit. Wij vragen haar om de familiale situatie uit te leggen, of het kind wordt opgevolgd door een sociale dienst en of het deelneemt aan buitenschoolse activiteiten. Het gebeurt dat zij ons dan vertelt over problemen en vragen die ze heeft over de opvoeding van haar kind. Maar het kan ook langer duren vooraleer zij onze hulp vraagt.

De opvoedingsondersteuning is gebaseerd op een goeie samenwerking met de mama, door 'modelisering' en door 'samen doen'. Wij vervullen de rol van 'co-piloot' en erkennen en versterken de mama in haar rol. Indien we ons zouden beperken tot wat misgaat dan is het risico op afhaken van de mama groot. Het is dus essentieel om te blijven kijken naar de capaciteiten van elke ouder en deze te versterken. Op die manier kunnen ze hun zelfvertrouwen herwinnen en hun eigen leven terug in handen nemen.

Bij een intensieve begeleiding werken we in essentie aan het stellen van grenzen, het aanleren van een levensritme, het slapengaan en de maaltijden. Wij trachten deze zaken steeds samen te doen, door bvb. een groente-en of fruitpapje samen te maken met seizoensproducten. Samen met de mama denken we na over een goed slaapritueel en om haar aan te moedigen blijven we erbij op de eerste avonden als ze het uitprobeert.

Gesprekken met de kinderen

Wanneer de kinderen zich na een tijd op hun gemak voelen, houden we een onthaalgesprek. Ze maken dan een tekening van hun familie en vullen de kinderfiche aan. Soms gebeurt dit samen met andere kinderen tijdens de kindervergaderingen. Zo vult elk kind een kinderpaspoort in. Op deze manier leren wij de kinderen kennen. Waar droom je van? Waarvoor ben je bang? Heb je vriendjes of ben je alleen?... Dit vormt een goede basis om ons werk te beginnen. Tijdens hun verblijf hebben we met de kinderen gesprekken waarin ze zich kunnen uitdrukken en zeggen wat en waaraan ze denken. We maken gebruik van spelletjes, tekenen en schilderen, lezen en rollenspel.

De kinderen moeten zich gehoord en ondersteund voelen. Wij helpen hen om uitdrukking te geven aan hun gevoelens: over wat ze hebben meegemaakt voor hun aankomst en hoe ze zich voelen in het onthaaltehuis.

De kinderen en hun moeders bepalen zelf het moment waarop zij hun ervaringen en emoties delen. Als er een vertrouwensband is opgebouwd kan dit gebeuren tijdens de gesprekken maar het gebeurt ook vaak tijdens informele momenten, zoals tijdens de uitstapjes met de moeders en de kinderen, tijdens de maaltijden, de animaties, ergens onderweg of bij het doen van boodschappen. Wij blijven dus niet enkel in onze bureaus, maar gaan naar de kamers en helpen bij het geven van een badje, het maken van een fruitpapje, het te slapen leggen, enz.

In het tweede kinderbureau bevindt zich een groot poppenhuis en verschillende manden met een familie konijntjes, playmobiles en kleine poppetjes. Wij gebruiken deze voor de communicatie met de allerkleinsten. Een van de kinderwerkers volgde daarvoor een opleiding in de Interactie Academie.

Het welkom- en vertrekritueel

In het kinderbureau staat op de nieuwe deur, die ontworpen werd door een collega, een boom getekend, met alle namen van de kinderen die in het onthaaltehuis verblijven.

Enkele dagen na aankomst vragen wij het kind om zijn naam op een blad te schrijven en een tekening te maken als het daar zin in heeft. Het mag daarna een plaatsje kiezen in de boom. Met dit ritueel kan het zich een voorstelling maken van wie er in het huis verblijft en helpt het hen ook om te beseffen dat hun verblijf in Open Deur tijdelijk is; op de dag van zijn/haar vertrek wordt het blad losgemaakt en schrijven wij een afscheidswoordje op de achterzijde. Wanneer een moeder een nieuwe woning heeft gevonden of als er een vertrekdatum in het vooruitzicht is, luisteren wij naar de gevoelens en de vragen die dit bij het kind oproept, vaak omdat de ouder, door de vele beslommeringen rond het vertrek, er weinig aandacht aan besteedt. Veel voorkomende vragen zijn: 'wat gaat er nu gebeuren?', 'zullen we hier mogen terugkomen?', 'zullen jullie mama blijven helpen?'. De emoties hebben te maken met de stress van het vertrek maar ook met de blijdschap van een nieuwe thuis. Bij een haastig vertrek

merken we soms aanpassingsproblemen bij de kinderen omdat er geen overgang heeft plaatsgevonden.

Voor de grote kinderen hebben wij in het kinderbureau flessen voorzien waar ze een briefje kunnen in stoppen. Ze kunnen schrijven wat ze leuk vonden tijdens hun verblijf, waaraan ze een hekel hadden, hun angsten maar ook de mooie momenten, hun verlangens... Ze weten dat het briefje in de fles zal blijven, dat er een spoor van hen in huis zal achterblijven en dat wij hen niet zullen vergeten.

Opbouw van een netwerk

De opbouw van een netwerk gebeurt via familie en vrienden, maar ook door de samenwerking met andere diensten. Wij moedigen hen aan om hun bestaande contacten te onderhouden of in sommige situaties nieuw leven in te blazen of te herstellen. Tegelijk denken we samen met het kind of de jongere na over een vertrouwenspersoon buiten het onthaaltehuis. Wij zoeken samen met hen welke volwassene (een buur, een familielid, een leerkracht, een sportmonitor...) zij kunnen aanspreken die hen de nodige veerkracht kan geven. Vaak zijn het kleine gebaren die maken dat het kind zich gehoord en ondersteund voelt en dat kan helpen voor het herstel van het vertrouwen in de wereld van volwassenen.

Animaties in huis

Wij werken ook in groep met de kinderen en met de mama's.

De kindervergaderingen

De kindervergaderingen vinden op donderdagavond plaats van 19 u tot 21u na het avondmaal, wanneer er geen relaxatie-massage is.

De bedoeling is om de kinderen, ouder dan 6, bijéén te brengen zodat ze hun gevoelens en ervaringen op een speelse manier kunnen delen (met foto's, muziek, een spel of een rollenspel). Zij leren zich uitdrukken en naar elkaar luisteren.

De kindervergaderingen bestaan uit drie delen: spelletjes om kennis te maken met elkaar, een moment waarbij wij de ronde van de tafel doen en luisteren en een speelse activiteit rond een bepaald thema (gevoelens, sterke en zwakke punten, hoe omgaan met conflicten, toekomstdromen, leugens, familiewaarden,...). De kinderen leren daarbij niet alleen om zich uit te drukken, maar ook om te luisteren. Bovendien stellen ze vast dat ze niet de enige zijn in zo'n situatie. Onderwerpen als echtscheiding of de papa zijn geen taboe.

Het geeft hen de kans om vragen te stellen over wat er in het huis gebeurt (het vertrek van een bewoonster, ruzie tussen volwassenen, het houden van een huisdier maar ook afspraken rond televisiekijken...). Het gebeurt ook vaak dat kinderen zelf met voorstellen komen (hoe ruimen we het speellokaal goed op, de afwas doen op moederdag, een nagerecht maken tijdens het weekend...) of dat ze komen met ideeën voor een uitstap tijdens het weekend. Deze voorstellen worden besproken op het teamoverleg. Zo tonen we dat we naar hen luisteren en hen ernstig nemen.

Het spelatelier

Sinds 2017 organiseren we een spelatelier voor kinderen tussen 3 en 6 jaar. Een spel is meer dan louter tijdverdrijf. Het spel helpt bij de ontwikkeling van een kind en door te spelen

ontwikkelt het ook bepaalde vaardigheden, zoals taalvaardigheid, experimenteren, onderhandelen, enz.

Het was ook onze bedoeling om aan de moeders een rustmoment te geven terwijl de kinderen onder elkaar spelen.

In dit atelier gebruiken we twee spelvormen:

-Het spontane spel, waarbij we materiaal ter beschikking stellen van de kinderen zonder richtlijnen. Dit is goed voor hun creativiteit, hun verbeelding, het leren delen, enz.

-Een spel met regels die door alle spelers moeten worden nageleefd. Zo leren ze met anderen rekening houden en ontwikkelen ze waarden als respect, luisteren, enz.

Leesatelier

In het kinderbureau hebben we een leeshoek voor de allerkleinsten ingericht. We weten dat kinderen van verhaaltjes houden. Wanneer we samen met hen lezen, geven ze dikwijls hun mening maar is het ook vaak een kans om sommige zaken uit te drukken.

Wij hebben kinderboeken rond verschillende thema's. Sommige gaan over gevoelens zoals woede, droefheid, angst en vreugde..., maar er zijn ook onderwerpen als geen speelgoed willen delen, niet graag naar bed gaan, niet tegen je verlies kunnen in een spel, ruzie maken, op bosklassen vertrekken, een knuffeldekken verliezen, naar school gaan...

Vaak herkennen de kinderen zich in deze verhalen en dat laat toe om over bepaalde onderwerpen te praten.

Het team van 'Notre Abris', maakte 3 werkboekjes met de bedoeling bepaalde onderwerpen bespreekbaar te maken zoals familiaal geweld, geestelijke gezondheid of opsluiting van een ouder of een naaste. Zij zijn geschikt voor kinderen vanaf 3 jaar.

Vaak gebruiken wij het boekje, 'Mijn vriend Sacha. Wanneer ruzies tussen grote mensen pijn doen aan het hart van de kleintjes', om over huiselijk geweld te praten.

We denken dat boeken een goeie manier zijn voor het kind om emoties uit te drukken. Vooral bij kinderen die daar moeite mee hebben. Verhalen geven kinderen de kans om zich op een luchtigere manier uit te drukken. Aan de hand van verhalen komen gevoelige onderwerpen aan bod die ons doen begrijpen in welke omgeving het kind is opgegroeid zoals bijvoorbeeld met onophoudelijke ruzies, huiselijk geweld, pesten op school, enz.

Als een verhaal kan vertellen wat een kind kan meemaken, beseft het dat het niet alleen is in zijn situatie.

Natuurlijk lezen wij ook gewone verhalen waarbij het kind zijn verbeelding, zijn geheugen en zijn woordenschat kan ontwikkelen.

Vergaderingen met de mama's

De vergaderingen met de mama's vinden plaats op donderdagavond tussen 20u en 22u, ongeveer één maand voor elke schoolvakantie. Op deze vergaderingen gebruiken we de dvd's van F.R.A.J.E. omdat we gemerkt hebben dat zonder ondersteuning enkel de sterkere persoonlijkheden zich durfden uit te drukken. De aangeraakte onderwerpen zijn bijvoorbeeld: hoeveel vrijheid geven aan kinderen, de adolescentie, de seksuele geaardheid, de nee-fase, het slaapritme van het kind... Vele mama's herkennen zich in de door F.R.A.J.E. voorgestelde onderwerpen en voelen zich opgelucht om hun ervaringen te kunnen delen.

Wij hechten veel belang aan de gewoontes, origines en culturele achtergrond van de mama's en vragen regelmatig hoe het één en ander zou plaatsvinden in hun land, bij hun ouders. De vergaderingen geven hen de kans om levenservaringen uit te wisselen. Iedere familie heeft zijn manier van functioneren.

We doen ook - beroep op het 'Inloopteam Zita' om een vergadering rond gezonde voeding voor kinderen te animeren.

Uitstapjes

We motiveren de mama's om, op woensdagnamiddag en in de weekends, met hun kinderen naar buiten te gaan in plaats van binnenshuis te blijven. Wij organiseren uitstappen naar musea, parken en speeltuinen. We geven voorrang aan goedkope of gratis activiteiten, om aan te tonen dat er in Brussel veel mogelijkheden zijn om samen met kinderen een kwaliteitsvolle tijd door te brengen zonder daarvoor geld te moeten uitgeven. Ons publiek heeft een zeer laag inkomen en is vaak niet op de hoogte van de gratis activiteiten die vzw's in de verschillende Brusselse gemeentes aanbieden.

Elk jaar nemen we deel aan de door 'Stadskriebels' georganiseerde activiteiten. Met de mama's die een kind hebben, jonger dan 4 jaar, gaan we naar 'Baboes'. We werken ook samen met het 'Zita Inloopteam' en met het wijkhuis 'Françoise Dolto'. Sommige woensdagnamiddagen gaan we samen naar de speeltheek.

Door hen te vergezellen of door hen aan te raden naar deze verschillende plaatsen te gaan, kunnen sommige mama's uit het isolement treden waarin ze zich bevinden. We stellen vast dat ze vaak geen netwerk hebben en schrik hebben om "alleen" ergens naar toe te gaan.

Statistische gegevens

Gegevens over de onthaalde vrouwen

Tijdens het afgelopen jaar hebben in het onthaaltehuis 53 vrouwen en 29 kinderen verbleven. We hebben 39 vrouwen opgenomen in 2020 en 14 vrouwen werden onthaald in 2019 maar waren nog aanwezig gedurende een deel van 2020. Een deel van de vrouwen, 39,62%, verbleef in Open Deur met kinderen. 75,47% van de vrouwen had kinderen.

Het onthaaltehuis heeft een opvangcapaciteit van 22 bedden. Er zijn 15 kamers voor individuele vrouwen of families. De bezettingsgraad is 19,37 personen (vrouwen én kinderen) per dag voor 2020.

We hebben 7 vrouwen en 2 kinderen begeleid in onze transitwoningen.

In 2020 hebben we beduidend minder personen opgevangen dan voorgaande jaren. Door de Coronacrisis waren we genooddaakt de opvang anders te organiseren. Twee kamers werden vrijgehouden om de nodige afstand tussen de vrouwen en hun eventuele families te kunnen garanderen. De pandemie heeft ook de verblijfsduur beïnvloed.

Aantal overnachtingen	2016	2017	2018	2019	2020
Vrouwen in het onthaaltehuis	4903	4788	4422	4847	4160
Kinderen in het onthaaltehuis	2649	2853	2216	2690	2930
Vrouwen in transit	1287	957	1033	1023	821
Kinderen in transit	1090	296	92	334	377
Totaal	9929	8894	7740	8894	8288

Leeftijd

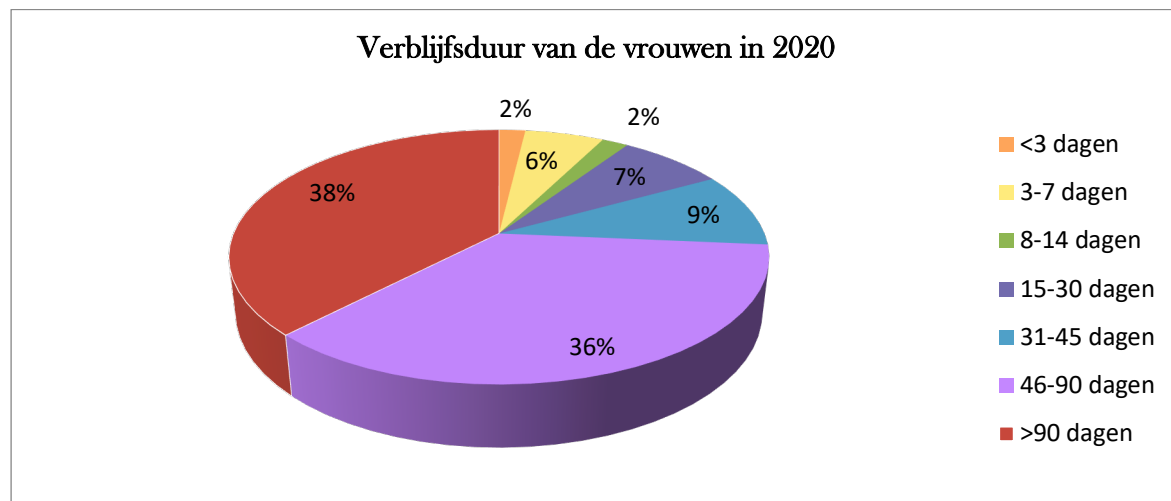
De gemiddelde leeftijd was 39 jaar in 2020.

% vrouwen naargelang leeftijd	2016	2017	2018	2019	2020
<20	5,17	6,67	6,67	5,26	3,77
20-29	27,59	22,67	29,33	28,95	24,53
30-39	36,21	34,67	28	26,32	28,30
40-49	15,52	21,33	20	23,68	22,64
50-59	6,9	12,00	9,33	7,89	15,09
60+	8,62	2,67	6,67	7,89	5,66

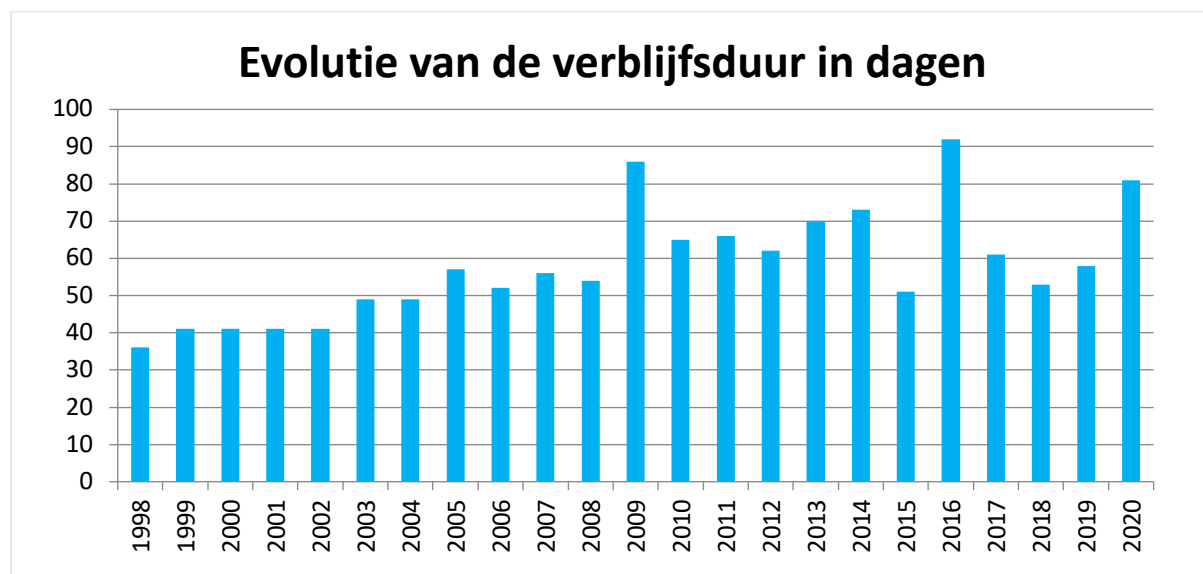
Verblijfsduur

De gemiddelde verblijfsduur was 81 dagen voor de vrouwen die we opgevangen hebben in 2020. Voor alle vrouwen die in 2020 in Open Deur verbleven hebben was dat 99 dagen.

De cijfers tonen aan dat een kwart van de vrouwen Open Deur verliet binnen de 6 ½ weken. We weten niet altijd waar vrouwen na een kort verblijf in het onthaaltehuis naartoe gaan. De overige driekwart van de vrouwen kunnen we in twee groepen verdelen. De eerste groep bleef tussen anderhalve maand en drie maand, en de tweede langer dan drie maanden.

Onderstaande tabel toont de evolutie van de verblijfsduur van de vrouwen die in de voorbije jaren werden opgenomen.

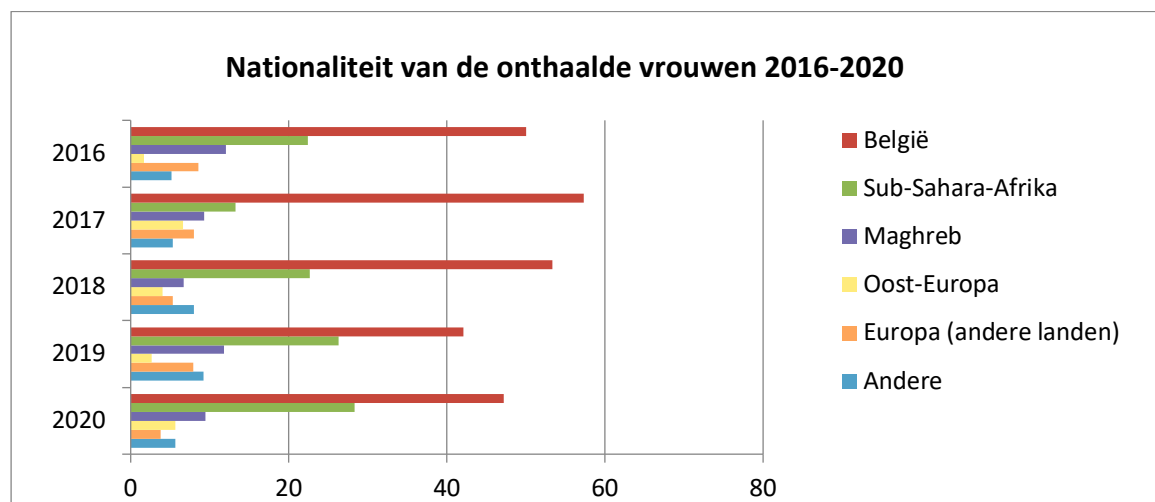
Tijdstip van opname

In 2020 werd 77,36% van de vrouwen opgevangen tijdens de kantooruren, 15,09% van de vrouwen werd 's avonds onthaald en 7,55% tijdens het weekend. We vinden het belangrijk dat we de mogelijkheid bieden mensen op te vangen buiten de kantooruren. Daarmee komen we tegemoet aan vrouwen die in een moeilijke situatie zitten en daarbij nog werken, een vorming volgen of kinderen hebben. Er is altijd een medewerker aanwezig tot 21u en in het weekend. Sinds dit jaar, is er ook tussen 21u 's avonds en 7u30 's ochtends (9u in het weekend) permanentie voorzien door de nachtpermanentiewerker.

Nationaliteit en origine³

Onderstaande grafiek toont aan dat bijna de helft van de vrouwen in 2020 de Belgische nationaliteit had (47,17%). Het gaat om 25 vrouwen en een groot deel onder hen, 72%, was ook van Belgische origine. De anderen hadden Congolese, Griekse, Koreaanse, Servische en Marokkaanse roots.

Na de Belgische vrouwen waren de vrouwen met nationaliteiten uit Sub-Sahara-Afrika het sterkst vertegenwoordigd (28,31%).

Taal

% vrouwen naar taal	2016	2017	2018	2019	2020
Franstalig	86,21	88,00	81,30	78,9	79,25
Nederlandstalig	10,34	8,00	10,60	7,90	7,55
Andere	3,45	4,00	8,00	13,10	13,20

We moedigen anderstalige vrouwen sterk aan om zich in het Frans of Nederlands uit te drukken. We doen ook beroep op tolken. Op die manier kunnen we meer diepgaande gesprekken voeren, wat voor ons van groot belang is.

³ Voor het begrip 'origine' baseren we ons op de volgende definitie uit het Vlaams integratiedecreet (2009): "Om de herkomst van een persoon te bepalen worden 4 criteria in rekening gebracht: de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon (vóór een eventuele nationaliteitswijziging), de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is één van deze 4 criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als zijnde een persoon van buitenlandse herkomst." (Vlaamse overheid, 2009)

Domicilie

% vrouwen naar domicilie	2016	2017	2018	2019	2020
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	72,41	70,66	64,00	68,42	71,69
Vlaanderen	13,78	13,30	18,65	10,56	9,44
Wallonië	8,62	6,65	9,31	9,22	11,34
Zonder domicilie in België	5,19	8,00	8,00	11,88	7,53
Onbekend	0	1,33	0	0	0

Stad Brussel is het best vertegenwoordigd met 18,87% van de vrouwen, gevolgd door Anderlecht met 11,31% en Jette met 7,55%.

Bij de vrouwen zonder domicilie zijn er twee die ambtelijk geschrapt zijn, en twee anderen die hun laatste domicilie in het buitenland hadden.

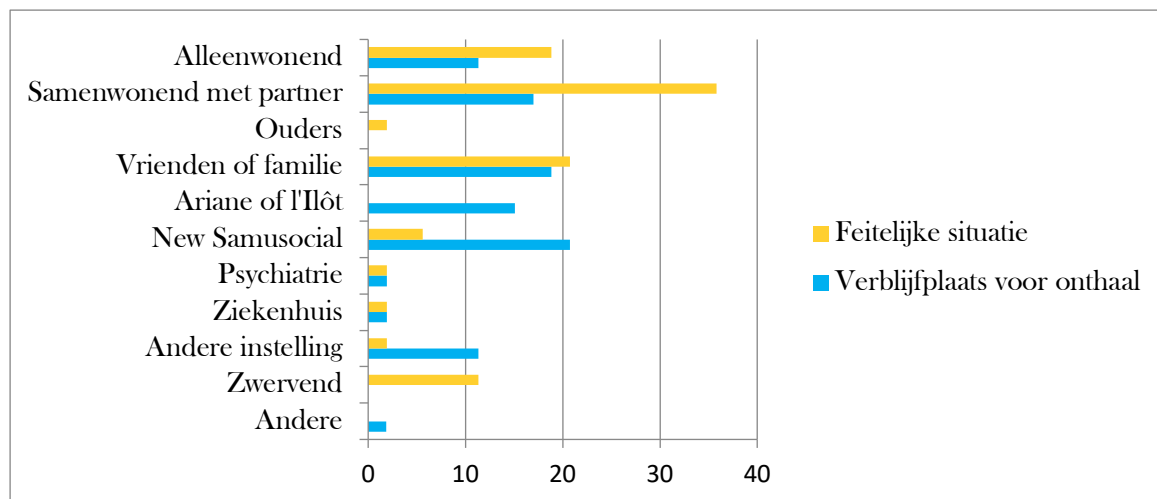
Burgerlijke staat

% vrouwen naar burgerlijke staat	2016	2017	2018	2019	2020
Alleenstaand	44,83	44,00	57,33	46,04	43,40
Gehuwd	37,93	34,67	25,33	26,32	35,80
Gescheiden	15,52	18,67	14,67	25	16,98
Weduwe	1,72	1,33	2,66	1,32	3,77
Onbekend	0	1,33	0	1,32	0

Feitelijke leefsituatie en verblijfplaats voor opname

De feitelijke leefsituatie is de min of meer stabiele situatie waarin de vrouw zich bevond vooraleer de crisis zich aandienende die maakte dat ze naar opvang zocht. De verblijfplaats voor opname is de plaats waar de vrouw zich bevond de nacht voor de opname in Open Deur of de nacht voor de periode van quarantaine. Sinds de uitbraak van de Coronacrisis werd elke vrouw gevraagd voor haar opname enkele dagen in afzondering te verblijven in afwachting van het resultaat van een PCR test.

Vaak zoeken vrouwen een onderkomen elders, alvorens naar Open Deur te komen. Sommigen vinden een tijdelijke oplossing bij vrienden of familie. Een grote groep vrouwen verblijft eerst in één van de crisisopvangcentra van Brussel (Centrum voor Dringend Onthaal Ariane, l'Ilôt en New Samusocial). Andere instellingen waar de vrouwen eerst verbleven in 2020 waren Albatros, Centre Monfort, Le Vif in Bergen, Transit en ook in hotels.

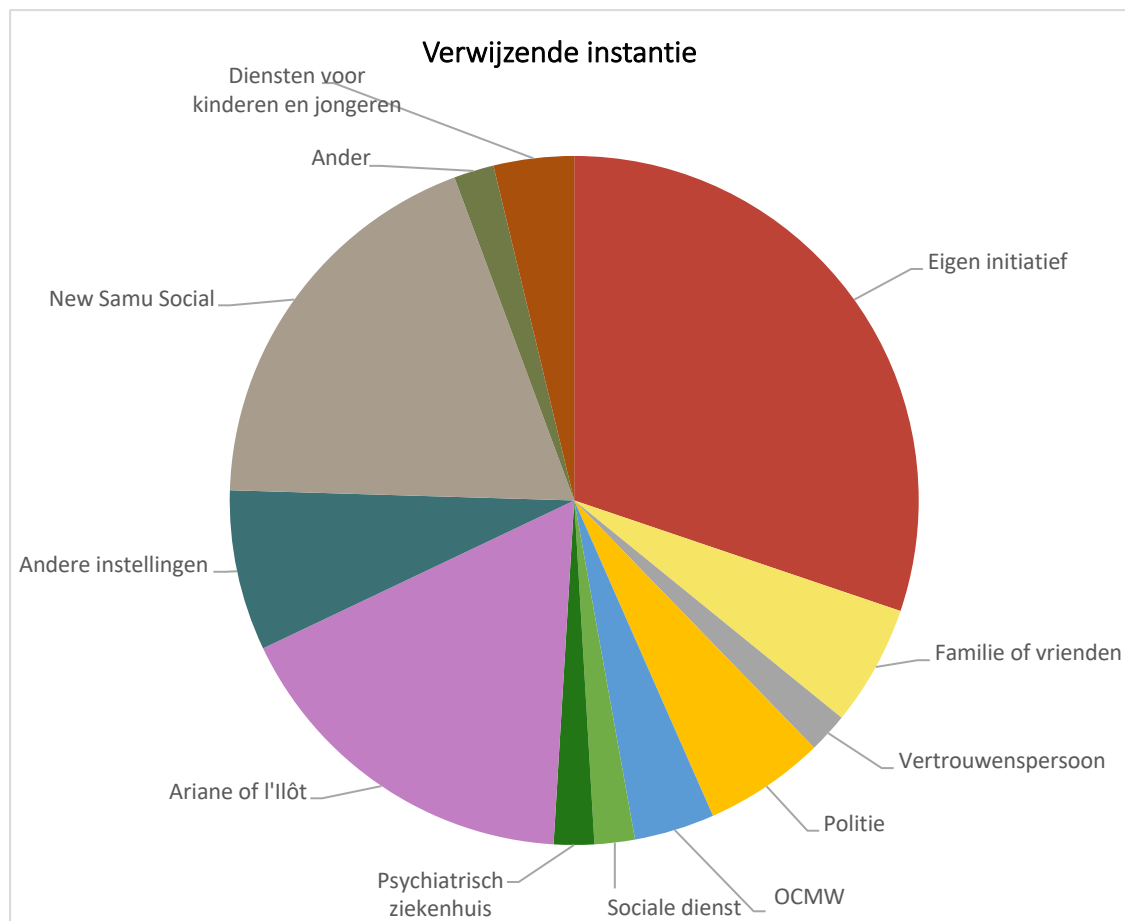

	Aantal personen
Verblijf in l'hôtel Saint Nicolas na PCR test	14 vrouwen en 5 kinderen
Quarantaine in een andere instelling	6 vrouwen en 4 kinderen
Quarantaine in eigen woning na PCR test	2 vrouwen en 1 kind
Quarantaine in Open Deur na PCR test	2 vrouwen

Verwijzende instantie

In 2020 werd meer dan een derde van de vrouwen (35,85%) doorverwezen door de Brusselse crisisopvangcentra: Centrum voor Dringend Onthaal Ariane, l'Îlot en New Samusocial. We hebben regelmatig contact met deze opvangcentra. Het Centrum voor Dringend Onthaal Ariane en New Samusocial bellen elke morgen de Brusselse onthaaltehuizen op om te weten waar er plaatsen beschikbaar zijn, met het doel mensen die opvang zoeken goed te kunnen doorverwijzen. Wij contacteren hen eveneens als er bij ons een kamer vrijkomt. Als een vrouw ons opbelt en we hebben zelf geen plaats, raden we hen aan om Centrum Ariane te contacteren. Sinds dit jaar werken we mee aan de wekelijkse monitoring van Bruss'help, door onze beschikbare plaatsen door te geven.

De tendens van de laatste jaren, dat veel vrouwen zelf het initiatief nemen om een onthaaltehuis te zoeken en ons te contacteren, werd ook in 2020 doorgezet.

Verwijzende instantie	2016	2017	2018	2019	2020
Eigen initiatief	32,75	22,67	17,33	17,11	30,19
Familie of vrienden	8,62	4,00	2,68	3,95	5,66
Vertrouwenspersoon	5,17	2,67	4	1,32	1,88
Politie	3,45	5,33	1,33	2,63	5,66
OCMW	6,89	5,33	14,67	13,16	3,77
Sociale dienst	3,44	8,00	10,66	7,90	1,89
Psychiatrisch ziekenhuis	1,72	1,33	4	5,26	1,89
Ziekenhuis	1,72	1,33	0	0	0
Ariane of l' Ilot	18,96	20,00	21,33	28,94	16,98
Andere instellingen	8,72	8,00	10,66	7,90	7,53
New SAMU Social	3,45	4,00	8	9,20	18,87
Andere	5,18	10,67	1,33	0	1,88
Dienst voor kinderen/jongeren		6,65	1,33	2,63	3,77
Onbekend			2,68	0	0

Inkomen

In 2020 waren 32,08% van de vrouwen afhankelijk van het OCMW bij hun aankomst. Evenveel vrouwen had geen enkel inkomen.

Vrouwen zonder financiële middelen verlaten vaak een partner die wel inkomsten heeft. We zorgen ervoor dat ze toegang krijgen tot OCMW steun, hun rechten op een werkloosheidsuitkering kunnen laten gelden, en/of een aanvraag doen voor alimentatiegeld.

Bij aankomst beschikte 15,04% van de vrouwen over een loon uit arbeid. Bij vertrek daalde het aantal vrouwen die nog werkte. De reden ligt bij de Coronacrisis, die ervoor zorgde dat verschillende vrouwen hun werk verloren.

We moedigen de vrouwen aan om werk te zoeken of te beginnen met een vorming. De begeleiding naar werk en vorming gebeurt in samenwerking met de vzw Hobo.

Inkomen	Aankomst	Vertrek
Geen inkomen	32,08	3,78
Loon	15,04	9,4
OCMW	32,08	52,82
Loon + OCMW	0	3,77
Werkloosheid	1,89	1,89
Mutualiteit	13,21	7,55
Pensioen en OCMW	1,89	1,89
Invalide	3,77	3,77
Onbekend (want nog in huis)	0	15,09

Betaling

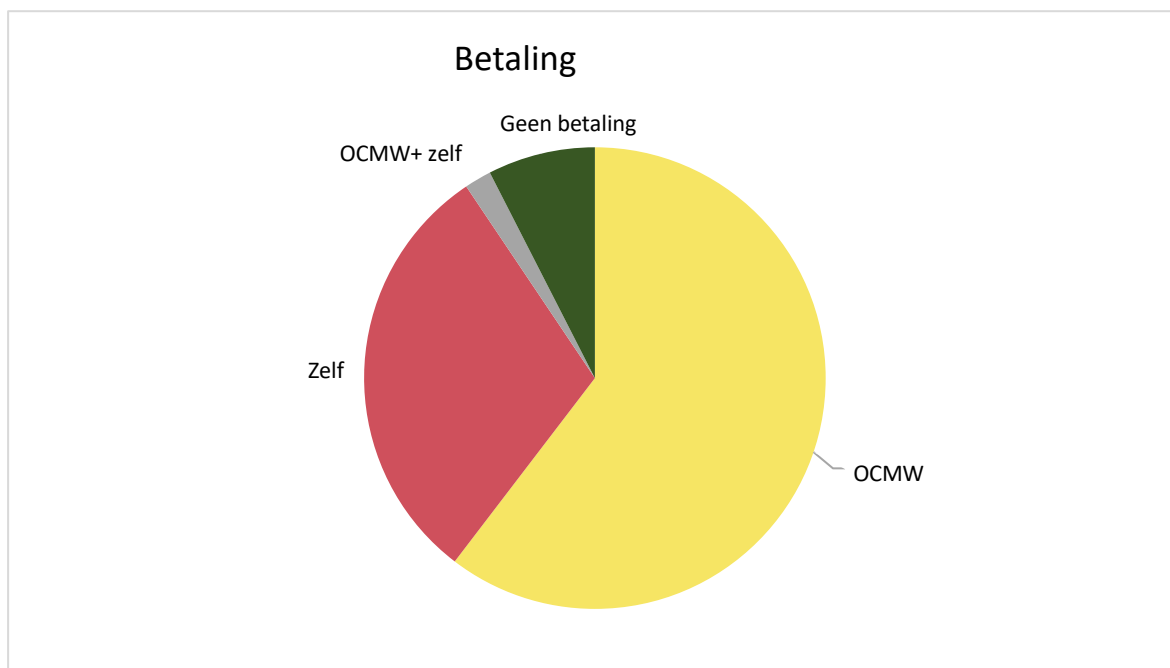
De verblijfskosten dekken de uitgaven voor de kamer, de maaltijden, het transport, de was en de activiteiten voor de kinderen.

Voor 60,37% van de vrouwen werd de verblijfskosten door het OCMW betaald en 30,19% van de vrouwen betaalde zelf.

Eén vrouw betaalde zelf een gedeelte van het verblijf, het OCMW nam de rest ten laste.

Voor vier vrouwen was er geen betaling. Voor twee van die vrouwen zijn we in beroep gegaan tegen de weigering van het bevoegde OCMW om hun verblijf te bekostigen.

In totaal hebben we geen tussenkomst gekregen voor 413 nachten (259 nachten van vrouwen en 154 nachten van kinderen), en dat is slechts 5,82% van het totaal aantal overnachtingen.

Heropname

In 2020 had 77,36% van de vrouwen nog nooit in een onthaaltehuis verbleven. 15,09% van de vrouwen werd al eens in een ander onthaaltehuis opgenomen en 7,55% had meerdere verblijven elders gehad.

Acht van de 53 vrouwen die in Open Deur verbleven in 2020 hadden we vroeger al eens onthaald. Voor vijf vrouwen was het de tweede keer, en drie vrouwen hadden al meerdere verblijven achter de rug.

De personen die terugkeren doen dit niet altijd om dezelfde redenen. Er kunnen ook verschillende jaren tussen de opnames zitten.

Problematiek

In onderstaande tabel zien we dat in 2020 een derde van de vrouwen naar Open Deur kwam omwille van een relatieprobleem met een partner, al dan niet met geweld (respectievelijk 22,64% en 7,55%).

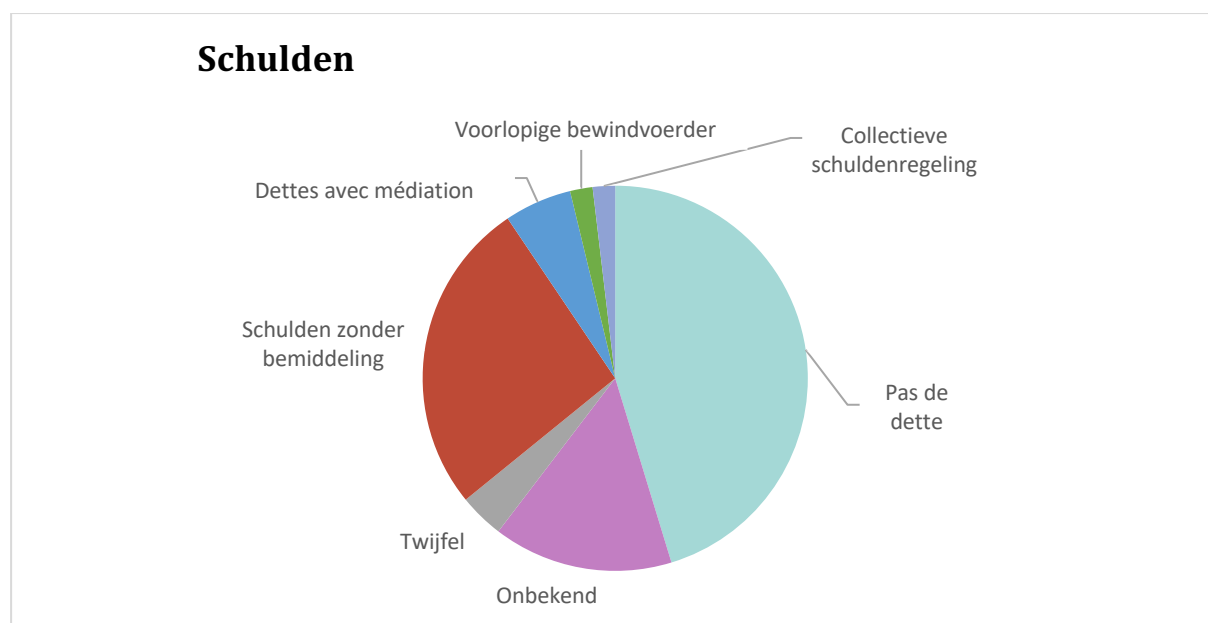
De vrouwen die mishandelingen hebben ondergaan, gaan vaak al lang gebukt onder vernederingen en hebben al hun zelfvertrouwen verloren. Het vraagt dan ook tijd om dat vertrouwen te herstellen. De eerste stap is hen een veilige omgeving bieden. Zich aanpassen aan het leven in het onthaaltehuis kan soms moeilijk zijn, maar na verloop van tijd, als ze tot rust gekomen zijn en ze voelen dat het team er is om hen te ondersteunen, kunnen de vrouwen beter over hun emoties spreken en worden ze zich meer bewust van wat er verkeerd liep in hun relatie. Beetje bij beetje herwinnen ze hun zelfvertrouwen en bouwen ze verder aan hun toekomst, autonomer en met meer zelfrespect.

Na de relatieproblemen zijn materiële problemen een belangrijke oorzaak van opname. Voor bijna een derde van de vrouwen was dat in 2020 de aanleiding om naar Open Deur te komen.

Onderstaande tabel geeft echter een te vereenvoudigd beeld van de werkelijke problemen van de vrouwen. Wat de vrouwen in Open Deur kenmerkt is dat ze verzeild zijn geraakt in complexe situaties en dat ze meerdere problemen hebben op verschillende vlakken. De problemen van de vrouwen zijn moeilijk in vakjes onder te brengen. Elke vrouw heeft haar eigen uniek parcours dat voorafgaat aan een opname in Open Deur. We bieden de vrouwen een globale psycho-sociale begeleiding op maat.

Problematiek	2016	2017	2018	2019	2020
Materieel probleem	15,52	17,33	25,33		28,30
Relationeel met geweld	24,14	32,00	25,33	27,63	22,64
Relationeel zonder geweld	8,62	13,33	6,67	3,95	7,55
Ouders/kinderen	10,34	8,00	12	10,53	11,32
Verslaving	3,45	2,67	4	1,32	5,66
Licht mentale handicap	0	1,33	1,33	0	0
Psychiatrisch probleem	10,34	6,67	6,67	9,21	9,43
Persoonlijke problemen	17,23	8	5,33	6,58	7,55
Verblijfsstatuut	8,62	5,33	10,66	6,58	5,66
Andere	1,72	5,33	2,66	2,63	1,89

Schulden

We weten dat een derde van de opgevangen vrouwen (35,85%) in 2020 schulden had. Dit is echter maar het topje van de ijsberg want op dit onderwerp rust vaak een taboe. Het is dikwijls

in de loop van het verblijf, als facturen en aanmaningen tot betalen per post toekomen, dat we ontdekken dat er schulden zijn.

Schulden worden opgebouwd door onbetaalde facturen voor gas, elektriciteit, water, mobiele telefoon, internet en televisie. Huurachterstallen, ziekenhuisfacturen en boetes opgelopen in het openbaar vervoer vullen het lijstje aan. Ze kunnen oplopen tot duizenden euro's.

Voor vrouwen met veel schulden maken we een afspraak met een dienst voor schuldbemiddeling. Vermits ze maar voor beperkte tijd in Open Deur verblijven verzekert dat de opvolging van het dossier in de toekomst. In de praktijk merken we echter dat het wat tijd vergt om een afspraak te bekomen met een dienst voor schuldbemiddeling.

Psychiatrische problemen

In 2020 had bijna een derde van de vrouwen (32,08%) in de groep een psychiatrisch probleem, wat een hoog aandeel is.

Het gaat hier om diverse psychiatrische problemen: depressie, bipolaire stoornis, schizofrenie, stoornissen in verband met verslaving, psychose,...

Voor een deel van deze vrouwen heeft het psychiatrisch probleem andere problemen veroorzaakt (bijvoorbeeld de huur niet meer betalen) waardoor ze terecht komen in Open Deur. Voor anderen is het een secundair probleem dat nog eens bovenop hun andere moeilijkheden komt.

Vrouwen die medisch opgevolgd worden kunnen meestal functioneren in huis. We bieden hen een structurerende dagindeling en een psycho-sociale begeleiding die het hen toelaat te stabiliseren en te werken aan een project voor de toekomst. We vinden het belangrijk dat ze daarbij autonomer en verantwoordelijker worden.

Het gebeurt dat we vrouwen opnemen die niet worden behandeld voor hun psychiatrische aandoening. Ze proberen zich staande te houden in het gemeenschapsleven van het onthaaltehuis. Soms lukt dat, maar het gebeurt ook dat hun persoonlijke problemen te veel wegen op de groep.

In Open Deur staan we open voor mensen met psychiatrische problemen en we proberen ervoor te zorgen dat ze het onthaaltehuis verlaten met de gepaste medicatie en een begeleidende dienst.

Verslaving

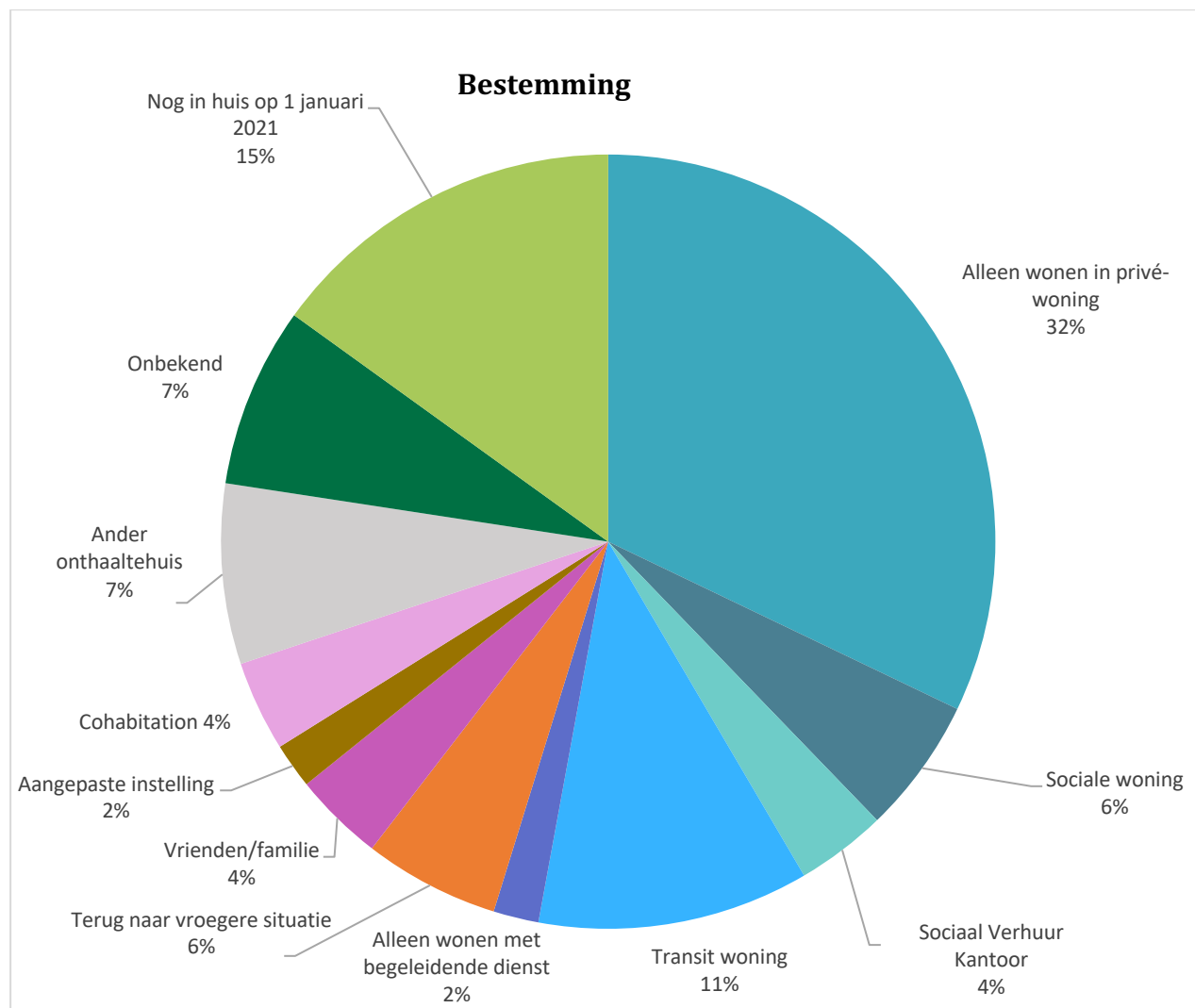
Open Deur neemt vrouwen op met een verslavingsprobleem op voorwaarde dat ze kunnen functioneren in het groepsleven. Soms ontdekken we pas na de opname dat er een verslavingsprobleem is. In 2020 had 18,87% van de vrouwen, problemen met verslaving.

Vorming en zoeken naar werk

In het moeilijke jaar 2020 hebben 6 vrouwen een werkbegeleiding gekregen die officieel meetelde binnen de partnership tussen Hobo en Actiris (*Begeleiding van Specifieke Doelgroepen*). De voorwaarden voor deze begeleiding zijn een inschrijving bij Actiris, een domicilieadres in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en een sociale begeleiding, parallel met de werkbegeleiding.

Twee andere vrouwen hebben eveneens afspraken gehad, zonder dat er een officiële begeleiding werd getekend. Het ging enerzijds om een vrouw die geen officieel domicilieadres had in Brussel en die bijgevolg niet door de partners van Actiris mocht begeleid worden, en anderzijds om een vrouw met een korte vraag, bv. het herlezen van een CV, het sturen van een mail, of het zoeken naar lessen Frans.

Bestemming

In 2020 ging meer dan de helft van de vrouwen (55%) alleen gaan wonen na hun verblijf in Open Deur. Twintig vrouwen hebben een woning op de privé-markt gevonden, en twee onder hen worden nog gevolgd door een dienst begeleid wonen.

Drie vrouwen kregen een sociale woning toegewezen door artikel 36. Twee vrouwen vonden een appartement via een sociaal verhuurkantoor. Vier vrouwen vertrokken naar een van onze transitwoningen. Twee vrouwen verkregen een transitwoning van andere onthaalhuizen: vzw Transit en Home du Pré. Een groot aantal van deze vrouwen werd achteraf nog begeleid, hetzij door onze dienst nabegeleiding, hetzij door een andere dienst begeleid wonen.

Drie vrouwen (6%) kozen ervoor om terug te keren naar hun vroegere situatie. Voor één vrouw betekende dat een terugkeer naar haar partner. Zonder de mensen te willen beoordelen proberen we samen met de vrouwen na te denken of een terugkeer wel een goed idee is. Wat motiveerde hen destijds om uit hun vroegere situatie te stappen? Is het realistisch te denken dat hun situatie nu beter zal zijn bij terugkeer? We garanderen hen dat ze hun aanvraag later opnieuw mogen doen mocht dit nodig zijn.

Onder de vrouwen (7%) die vertrokken naar een onbekende bestemming zijn er een aantal die slechts heel kort in Open Deur verbleven en anderen wiens verblijf we zelf stopgezet hebben omdat ze onze huisregels niet respecteerden.

Follow up

47,16% van de vrouwen worden nog opgevolgd na hun vertrek uit Open Deur

-5 vrouwen worden door ons opgevolgd in onze transitwoningen (één vrouw werd na vertrek uit de transitwoning nog door ons begeleid in een andere woning)

-12 vrouwen wonen alleen maar worden verder begeleid door Open Deur (voor één van die vrouwen werd de begeleiding na verloop van tijd overgedragen aan Aprèstoe)

-3 vrouwen worden na hun vertrek onmiddellijk begeleid door Aprèstoe.

-6 vrouwen worden begeleid door andere diensten: Foyer de l'Equipe, Vogelzang, de Nieuwe 150, Centre Monfort en Transit

Nabegeleiding

Als een vrouw een nieuwe woning heeft gevonden, kan ze hulp vragen aan het team bij alle stappen die ze onderneemt bij de verhuis zoals: contact met de eigenaar van de woning, contact met het OCMW van de nieuwe gemeente, een contract aangaan met een leverancier voor gas en elektriciteit, de aankoop van meubilair en de montage ervan, transport , klusjes in het appartement,... Ook bij de uitbouw van een nieuw netwerk en doorverwijzing naar diensten in de buurt waar ze gaat wonen kan ze op ons rekenen. Sommige vrouwen hebben ook opvoedingsondersteuning nodig.

We beschikken over het Fonds Monique van Oldeneel tot Oldenzeel, waardoor we vrouwen die het echt nodig hebben financieel kunnen steunen bij hun verhuis voor de eerste huur, meubelen, de huurwaarborg,...

De nieuwe uitvoeringsbesluiten voorzien een halftijdse sociaal werker voor de nabegleiding van vrouwen. Sinds april 2020 is er een collega in het team die deze taak opneemt.

In 2020 hebben we 15 vrouwen en 11 kinderen opgevolgd. Twee derde van deze vrouwen verhuisde naar een woning van de privé huurmarkt. Eén derde had een woning bekomen via een sociaal verhuurkantoor of een sociale huisvestingsmaatschappij.

Zeven vrouwen en twee kinderen die vertrokken naar een transitwoning werden eveneens verder begeleid.

Als de nabegleiding langer moet duren en noodzakelijk blijft, zoeken we voor deze vrouwen naar een dienst begeleid wonen.

De transitwoningen van Open Deur

In de Kogelstraat nummer 36 beschikt Open Deur over drie transitwoningen: een studio en twee kamers met een gemeenschappelijke keuken. Deze woningen zijn bedoeld voor de vrouwen die in het onthaaltehuis verbleven hebben, maar die nog nood hebben aan begeleiding alvorens ze in een privéwoning trekken. Dat gebeurt in het verlengde van de begeleiding die reeds in het onthaaltehuis op poten werd gezet.

Enkele cijfers:

In 2020 konden 7 vrouwen en 2 kinderen gebruik maken van deze woningen met psychosociale nabegleiding.

Het aantal overnachtingen bedroeg 1198 voor de vrouwen en kinderen.

De gemiddelde leeftijd was 40 jaar voor de vrouwen en de kinderen waren 2 en 5 jaar oud.

De gemiddelde verblijfsduur was 5 en een halve maand.

Van de vrouwen die in 2020 in de transitwoningen van nummer 36 verbleven, kregen er vier een leefloon van het OCMW, en drie hadden een eigen inkomen uit werk. Voor één vrouw werd dat salaris evenwel aangevuld door een complement van het OCMW.

De hoofdproblematiek van de vrouwen was voor twee onder hen relatieproblemen (met en zonder geweld), voor drie vrouwen materiële problemen, voor één vrouw persoonlijke problemen en voor één vrouw problemen tussen ouders en kinderen.

We hebben minder vrouwen opgevangen in onze transitwoningen in 2020 en er waren ook minder overnachtingen. De oorzaak hiervan is een aanpassing die we doorgevoerd hebben door de Coronacrisis. Vanaf 1 april hebben we de keuze gemaakt, met de goedkeuring van een arts van Bruss'help, om één kamer vrij te houden om er iemand in quarantaine te laten verblijven in afwachting van de resultaten van een PCR test. In totaal hebben drie vrouwen er verbleven gedurende 3 à 4 dagen. Dat lijkt misschien weinig maar voor het team was het belangrijk te weten dat we die kamer hadden in geval van nood.

Het volgende voorbeeld illustreert hoe we de begeleiding van vrouwen kunnen verderzetten in een transitappartement:

Isaline is een Rwandese vrouw van 71 jaar oud die reeds tweemaal in Open Deur werd onthaald. In 2018 verbleef ze voor het eerst bij ons. Isaline had toen geen geldige verblijfsdocumenten en sliep regelmatig in de Samusocial. Waarschijnlijk was dat ook de plek waar ze tuberculose opliep. Door haar ziekte werd ze onder de hoede genomen van FARES, die een project heeft speciaal voor tuberculosepatiënten zonder geldig verblijfsstatuut. FARES kwam financieel tussen om een opname in Open Deur mogelijk te maken. Gedurende haar verblijf in Open Deur hebben we haar ondersteund om een regularisatieaanvraag te doen.

Eens Isalines medische behandeling afgelopen was, werd ook de financiële tenlastename stopgezet en moest ze noodgedwongen Open Deur verlaten. Met de hulp van 'Les amis du Béguinage' hebben we naar pistes gezocht voor noodopvang. Haar eerste verblijf in Open Deur duurde 9 maanden.

In november 2019 bekwam Isaline een geldig verblijfsdocument voor één jaar. Hiermee kon ze haar recht openen op OCMW steun, mutualiteit,... en konden we haar opnieuw onthalen. Gedurende haar tweede verblijf hebben we de nodige stappen ondernomen zodat ze een leefloon en een medische kaart van het OCMW bekwam. We ondernamen ook het nodige om een elektronische identiteitskaart te bekomen.

Eens Isalines administratieve situatie in orde was, hebben we Isaline geleerd om haar eigen budget te beheren. In het begin van haar verblijf had ze schulden opgestapeld, voornamelijk bestaande uit medische kosten. We hebben afbetalingsplannen onderhandeld en voor sommige facturen een tenlastename van het OCMW bekomen. Vandaag heeft Isaline al haar schulden afbetaald.

Vervolgens hebben we Isaline gevraagd of ze in een transitwoning van de 36 zou gaan omdat ze nog nooit alleen gewoond had en we wilden haar ondersteunen om zoveel mogelijk autonoom te zijn. Ze stemde toe. Op de dag van haar vertrek uit het transitappartement naar een nieuwe woning bleek dat ze meer greep had gekregen op haar alledaagse leven: haar medicatie aankopen en beheren, haar medische afspraken regelen, naar de Franse les gaan, koken en haar budget beheren.

De animaties

Participatie aan activiteiten georganiseerd door Open Deur	Aantal activiteiten	Aantal participaties vrouwen	Aantal participaties kinderen
Culturele activiteiten : ludotheek, bioscoop, museum, maison de la création	6	15	21
Sportieve activiteiten : zumba, zwemmen, mini-golf, yoga, boksen, overdekte speelruimte, schaatsbaan	16	48	17
Uitjes : parken, baboes, wandelingen, basketbalterrein	34	49	74

Participatie aan activiteiten georganiseerd door anderen	Aantal activiteiten	Aantal participaties vrouwen	Aantal participaties kinderen
De activiteiten van Hobo	9	10	3
Les Gazelles de Bruxelles	10	30	21
Les Choux de Bruxelles	1	1	
Zumba online met Carolle	1	6	1
Massage door Dana	4	4	1

Animaties en ateliers georganiseerd door het team	Aantal animaties	Aantal participaties vrouwen	Aantal participaties kinderen
Huisvestingsatelier	26	24	
Milieuvriendelijke huishoudproducten	3	9	1
Natuurlijke cosmetica	2	10	2
Atelier juwelen	2	13	4
Atelier origami	1	1	1
Kookatelier	3	4	6
Gezond vieruurtje	27	179	74
Groene vingers	9	1	16

Animaties door andere organisaties	Aantal animaties	Aantal participaties vrouwen	Aantal participaties kinderen
Animatie rond suiker door CPCP ⁴	1	7	
Animatie rond budgetbeheer door CPCP	1	5	
Animatie over sociale uitkeringen door	2	20	
Informatie Covid door Bruss'Help	1	8	
Testing Covid door Artsen zonder Grenzen	1	12	1

⁴ Centre Permanent pour la Citoyenneté et la Participation

Gegevens over de kinderen

In 2020 verbleven er 29 kinderen, 15 meisjes en 14 jongens, in Open Deur met een totaal van 2930 overnachtingen. We hebben 20 kinderen onthaald in 2020 en 9 kinderen werden onthaald in 2019 maar bleven nog een deel van 2020. De gemiddelde verblijfsduur was 101 dagen. We tellen alleen de kinderen die overnachtten in het onthaaltehuis.

We werken ook met moeders die niet vergezeld zijn van hun kinderen. In 2020 was dat het geval voor 12 kinderen en 5 moeders. In de meeste gevallen proberen we een bezoek tussen moeder en kind te regelen. Het gebeurt dat we de moeder bij zo'n bezoek vergezellen. We hebben een moeder verschillende keren vergezeld naar Alternatives Familles tijdens een bezoek aan haar kind dat geplaatst was in een pleeggezin. We hebben de moeder ook geïnformeerd en voorbereid op een vergadering bij de Jeugdrechtbank.

Leeftijd

Aantal kinderen

Tussen 0 en 5 jaar	11
Tussen 6 en 12 jaar	14
Ouder dan 12 jaar	4

De gemiddelde leeftijd was 7 jaar. 11 van de 29 kinderen waren jonger dan 5 jaar. 14 van de 29 kinderen gingen naar de lagere school.

Verblijfsduur

Aantal kinderen

< 3	0
3-7	3
8-14	1
15-30	1
31-45	8
46-90	2
Meer dan 90 dagen	14

Gezinsgrootte

Aantal moeders

Moeders met 1 kind	15
Moeders met 2 kinderen	4
Moeders met 3 kinderen	2

Onderwijs

	Aantal kinderen
Bij de moeder	4
Kribbe	3
Kleuteronderwijs	4
Lager onderwijs	11
Algemeen Secundair Onderwijs	5
Nieuwkomersklas	2

Taal

	Aantal kinderen
Franstalig	22
Nederlandstalig	5
Andere talen	2

Animaties in Open Deur

	Aantal	Aantal kinderen gemiddeld	Aantal moeders gemiddeld
Kindervergadering	9	4	-
Spelatelier	19	2	-
Voorlezen	22	3	-
Moedervergadering	1	-	5
Uitjes	29	3	2

Tijdens de eerste lockdown in maart, hebben we oplossingen moeten zoeken om de kinderen te blijven stimuleren. We zijn creatief geweest en we hebben verschillende activiteiten aangeboden zodat de kinderen zich konden ontplooiën in huis tijdens die moeilijke periode.

De meeste hadden geen werk voor school. We hebben overdag activiteiten opgezet.

Elke kinderwerker ontfermde zich over twee kinderen 's ochtends en twee kinderen 's middags. We gebruikten daarbij twee ruimten in huis: het speellokaal en het lokaal van de vaderwerking. We lieten de kinderen deelnemen aan activiteiten zoals psychomotoriek, denkspelletjes, gezelschapsspelen en constructie van maquettes, kookatelier, zang, enz. Al spelenderwijs hebben we de kinderen een fijnere motoriek aangeleerd, hebben we ze beter leren lezen, een kaart leren lezen, en leren samenwerken in groep. We boden ook sportieve activiteiten aan zoals dans, sportief parcours en uitstappen (telkens voor een half uur) naar het park of het voetbalterrein.

Door deze activiteiten konden de kinderen zich uitleven en bewegen. De uitstappen en wandelingen in de buitenlucht waren een verademing na de lange uren binnen in het onthaaltehuis.

Gedurende 2020 zijn we de spelateliërs blijven organiseren op dinsdagavond van 19 tot 20u. Daarbuiten waren er nog andere moeder/kind-activiteiten op woensdagnamiddagen en tijdens het weekend.

Animaties buitenshuis

Wanneer kinderen voor hun verblijf in Open Deur een hobby uitoefenen, zorgen we ervoor dat ze dat kunnen blijven doen. Dit was het geval voor 4 kinderen. Een jongen speelde voetbal in zijn club in Woluwe, een kind ging naar de Koranschool, een meisje ging elke zaterdag naar Arthis, en een ander kind ging elke woensdag naar IBO de Puzzel in Etterbeek.

Voor 6 andere kinderen zochten we samen naar een hobby in samenspraak met het kind en de mama. We hebben hen ingeschreven voor activiteiten bij IBO De Puzzel in Laken, IBO Buiteling, La Maison de Jeunes 88, La Maison des Enfants Françoise Dolto, en voor basketlessen in Palais du Midi en zwemlessen in het zwembad van Anderlecht.

De vakantie-activiteiten vinden steeds buitenshuis plaats. Hiervoor werken we samen met verschillende sport -en jeugdverenigingen: Latitude Jeunes, ADEPS Woluwe, Action Sport Koekelberg en Anderlecht, Le Bazar, Palais du Midi, IBO Buiteling, IBO De Puzzel, Het Meervoud, VGC Sportdienst campus Nieuwland, Speelplein Klavertje Vier en speelplein Takaro.

Voor veel kinderen is het de eerste keer dat ze aan dergelijke activiteiten deelnemen en velen onder hen blijven ook na hun verblijf op deze organisaties beroep doen. Daarom vragen we een sociaal tarief voor hen aan en zoeken we bewust naar betaalbare vakantiestages. Sommige OCMW's werken ook samen met enkele van deze vzw's en komen volledig of gedeeltelijk tussen voor de betaling. De VGC voorziet een Passepartout. Dit is een toegangkaart voor hobby's, culturele en sportieve activiteiten aan verminderde prijs voor iedereen vanaf 3 jaar. De aanvraag van de kaart is gratis en wordt voorbehouden aan kansarme gezinnen.

14 van de 29 kinderen of bijna de helft van de kinderen die in Open Deur verbleven, verbleven hier langer dan 3 maanden. Hierdoor namen ze dikwijls verschillende keren deel aan vakantie-activiteiten. Hoe meer ze het doen, hoe meer het ingeburgerd geraakt, hoe groter de kans dat ze het zullen voortzetten na hun verblijf.

We sturen de mama's en hun kleine kinderen naar Baboes vzw. Dit is een speel- en ontmoetingsplek voor de Brusselse allerkleinsten. Kinderen tussen 0 en 4 jaar kunnen er spelen terwijl de ouders toekijken, meespelen of met andere ouders van gedachten wisselen. Door deze samenwerking hebben drie moeders en drie kinderen kunnen gebruikmaken van de ruimte van Baboes Nieuwland gedurende de eerste lockdown. De families hadden de plaats voor zich alleen gedurende drie uur. We zijn meegegaan en hebben samen gespeeld. Op die manier konden de kinderen eens met ander speelgoed spelen en genoten ze van kwaliteitsmomenten met hun moeder.

We werken ook samen met Zita Inloopteam, een integraal laagdrempelig opvoedingsondersteuningspunt. Deze dienst beantwoordt vragen rond de opvoeding en de zorg van kinderen en organiseert opvoedingsondersteunende activiteiten.

	Aantal kinderen	Aantal moeders
Activiteiten tijdens de vakantie	14	1
Baboes	3	3
Zita inloopteam	2	2

Problematiek

	Aantal kinderen
Getuige van geweld tussen ouders	21
Slachtoffer van familiaal geweld	7
Schoolmoeilijkheden	9
Gezondheidsproblemen	3
Problemen rond het slapengaan	3
Problemen rond voeding	7
Problemen rond schermtijd	5
Andere problemen rond opvoeding	6
Materiële problemen	6

In 2020 waren **21 van de 29 kinderen, of 73% van de kinderen, getuigen van geweld tussen hun ouders. 7 kinderen waren zelf ook slachtoffer van familiaal geweld** zoals slagen of psychologische vernederingen.

Blootstelling aan partnergeweld is een vorm van psychologische mishandeling van de kinderen. Geweld doet de routine en de regels, die het gezinsleven bij elkaar houden, uit elkaar spatten. De ouders worden tegelijk een bron van veiligheid en van angst. Dit zorgt voor veel verwarring en veroorzaakt sterke emoties bij het kind. Getuige zijn van partnergeweld creëert een gevoel van dreiging en schendt de basisveiligheid van het kind.

Hoe frequenter en ernstiger het geweld, hoe gevoeliger en waakzamer het kind wordt voor alle tekenen die een periode van geweld aankondigen. Het kind wordt onderworpen aan de cirkel van geweld en past zich in zijn dagelijks leven aan doorheen de verschillende fases: het voelt de spanning, ondergaat de crisis en hoopt dat het geweld er niet komt. Het voelt de angst, de dreiging en de onmacht wanneer het geweld zich herhaalt. Dit brengt opnieuw een groot gevoel van angst met zich mee.

Partnergeweld terroriseert het kind en isoleert het door angst of schaamte voor het geweld. Het beschadigt het kind door het gewend te maken aan machtsmisbruik en ongepaste vormen van interpersoonlijke relaties. Het leert dat het kan krijgen wat het wil door gebruik te maken van geweld. Het kind groeit op met fundamentele twijfels wat liefde, intimiteit en geweld betreft.

Niet alle kinderen lijden op dezelfde manier of even intens onder het partnergeweld waaraan ze blootgesteld werden, maar de moeilijkheden die geobserveerd werden zijn vergelijkbaar

met die van andere vormen van mishandeling: problemen rond geestelijke gezondheid (angst, depressie, posttraumatische stress), fysieke klachten (buikpijn, hoofdpijn, nachtmerries, slapeloosheid, verwondingen...), concentratieproblemen (schoolachterstand of zittenblijven) en problemen met het functioneren op sociaal vlak (gedragsproblemen, zoals opstandig gedrag, onrust, angstaanvallen, woedeaanvallen, zich op zichzelf terugtrekken,...).

9 van de 29 kinderen hadden schoolproblemen. In de mate van het mogelijke laten we de kinderen verder naar hun vertrouwde school gaan. Als de afstand echt te groot is zoeken we plaats in een school in de buurt van het onthaaltehuis. **In 2020 hebben we voor 4 kinderen een nieuwe school gezocht.** Voor 2 kinderen die geen Nederlands praatten, hebben we een school gezocht met een nieuwkomersklas. Voor een autistisch kind hebben we een aangepaste school gevonden. Dit alles steeds in samenspraak met de moeder en met de hulp van de oude school en het CLB. Een kind is van school veranderd omdat zijn oude school te ver was.

Een kind inschrijven in een school is vaak ingewikkeld voor onze moeders, omdat verwacht wordt dat dat gebeurt via internet en ze verschillende mogelijke scholen moeten aanduiden. Het gebeurt ook dat ze geen toegang hebben tot een computer.

5 kinderen hadden moeilijkheden op school. We zijn meegegaan met de ouders van een autistisch kind naar een vergadering op school met de directie. Deze klaagde over het gedrag van de jongen. We hebben onderhandeld met de ouders en de directie. Met akkoord van de moeder hebben we een logopedist gezocht voor een jongen die het moeilijk had met lezen en schrijven.

Gedurende de lockdown hebben we intensief samen gewerkt met de klastitularis van twee meisjes om hun leerachterstand proberen in te halen.

We hebben een jongen geholpen om zijn huiswerk online te maken tijdens de lockdown, omdat hij niet gemotiveerd was om te werken voor school.

3 kinderen hadden gezondheidsproblemen, meer bepaald problemen rond lichaamsgewicht: anorexia, obesitas en hyperinsulinisme.

3 kinderen hadden problemen met slapen en gebrek aan ritme. 's Avonds konden ze moeilijk inslapen en 's ochtends werden ze pas tegen de middag wakker. Het ging om twee baby's en een kind van twee jaar.

7 van de 29 kinderen, of een bijna een kwart van de kinderen, had eetproblemen. De helft van hen was heel selectief in hun keuze aan tafel. De andere helft, kleine kinderen, gingen te lang door met flessenvoeding in plaats van over te schakelen op vaste voeding.

De moeders van 5 kinderen hebben onze hulp gevraagd omdat ze de schermtijd van hun kinderen niet konden in toom houden.

De moeders van 6 kinderen signaleerden andere problemen rond opvoeding. Bijvoorbeeld: wat te doen met jaloezie tussen broers en zussen? Hoe limieten stellen? Wat te doen met een kind dat niet kan stilzitten?

5 van de 29 kinderen hadden materiële problemen. Ze hadden geen kinderwagen, computer, schoolmateriaal, aangepast speelgoed aan hun leeftijd, kinderbed, maxi-cosi, hoge stoel, enz.

De situatie van Sophia ⁵

Sophia is de moeder van Thibault, Marco en Julien. Ze zijn samen aangekomen in ons onthaalhuis, ten gevolge van partner- en intrafamiliaal geweld. De echtgenoot was reeds gedurende verschillende jaren, gewelddadig tegenover zijn vrouw, maar ook tegenover de oudste zoon, Thibault, en dit in aanwezigheid van de andere kinderen.

In het eerste onderhoud met Sophia hebben we de familiale situatie kunnen omschrijven. Zij legde ons uit dat zowel de politie, als de jeugdbrigade van de politie, verschillende keren zijn tussengekomen op het thuisadres. De familie werd gedurende één jaar opgevolgd door een gespecialiseerde dienst voor partnergeweld en intrafamiliaal geweld. De moeder heeft zich aangeboden voor een onderhoud, maar de vader weigerde de samenwerking. Deze dienst heeft ons verschillende keren gecontacteerd om informatie uit te wisselen en om ons te vragen de moeder te ondersteunen.

Om de kinderen beter te kunnen kaderen, vroegen wij aan Sophia om hun karakters te beschrijven. Ze beschrijft Thibault als een volwassen, ernstige, bescheiden en solitaire jongen. Marco is de kleine clown van de familie, hij is nieuwsgierig en erg verlegen. Sophia maakt zich zorgen want hij heeft enkele spraakproblemen. Hij slaagt er bijvoorbeeld niet in om bepaalde woorden en letters correct uit te spreken. Julien is tenslotte zeer direct en praat gemakkelijk. Hij piekert veel en wordt graag geknuffeld. Op school heeft hij het moeilijk om zich te concentreren. Sophia helpt hem vaak met zijn taken. Hij kan de scheiding van zijn ouders maar moeilijk aanvaarden.

Wanneer een kind in ons huis toekomt leiden we het rond in de gemeenschappelijke ruimtes en krijgt hij enkele dagen de tijd om te wennen vooraleer we hem onze rol verduidelijken. We observeren de gedragingen van elk kind en trachten de dynamiek binnen de familie te begrijpen.

Het was moeilijk voor ons om contact te maken met Marco. Hij antwoordde niet wanneer wij ons tot hem richtten, hij verborg zich of fluisterde in het oor van een van zijn familieleden, die dan de boodschap overbrachten. Het heeft geduld en tijd gekost vooraleer hij zich kon uitdrukken tegenover onbekenden. Wij herinneren ons nog de eerste activiteit die we voorstelden. Eerst wenste hij niet deel te nemen, maar observeerde hij van ver het atelier. Die dag maakten we een gigantisch spel dat moest geschilderd worden. Wanneer de andere kinderen gedaan hadden met schilderen, is hij, vergezeld van zijn mama, komen vragen of hij ook mocht schilderen. Telkens hij een bepaalde kleur nodig had, fluisterde hij dit in het oor van zijn mama die hem bijstond.

Bovendien had Marco een spraakprobleem; hij slaagde er niet in bepaalde letters of geluiden uit te spreken. We hadden moeite om hem te begrijpen wanneer hij sprak, dus moest hij vaak herhalen, wat hem zenuwachtig maakte. Toch hebben we een mooie vooruitgang vastgesteld gedurende zijn verblijf.

Marco had het moeilijk om zich uit te drukken zonder agressief te worden. Bij het begin van hun verblijf stelden we vast dat agressie sterk aanwezig was in deze familie. Wanneer de broertjes woedend of gefrustreerd raakten, gebruikten ze zowel verbaal als fysiek geweld. Dat vertaalde zich met slaan onder elkaar, maar ook met slagen naar de mama.

Marco heeft zijn eigen emotie-thermometer gemaakt, zodat hij gemakkelijker werd aangespoord om zich uit te drukken. De bedoeling was dat het kind elke avond een moment met zijn mama zou hebben, waarbij hij kon duiden welke emotie hij op dat ogenblik voelde en

⁵ De gebruikte persoonsnamen in het jaarverslag zijn fictief

wat de reden daarvoor was. Wijzelf hebben ons geïnformeerd over thema's als 'actief luisteren', 'woede', enz. Daarnaast gebruikten we ook een 'koffer van gevoelens', waarin zich verschillende kaarten bevonden en de jongen het gevoel dat hij herkende moest verklaren of de door een van de kaarten getoonde situatie uitleggen en vertellen of hij een dergelijke situatie reeds had meegemaakt of niet.

Daartegenover drukte Julien zich gemakkelijk uit. Hij integreerde snel in de groep van kinderen en hield ervan te spelen met de anderen. Hij hield van de aandacht te trekken en om te beslissen voor de anderen, kortom de 'kleine chef' te zijn.

De verhouding met zijn broer Marco was gespannen. We konden ze beiden niet alleen laten zonder dat de situatie binnen de kortste keren ontspoorde. Julien vertrouwde ons toe, tijdens een uitstapje, dat zijn gedrag tegenover zijn broer te verklaren was omdat hij zich in een competitiestrijd met hem voelde. Hij dacht dat zijn moeder Marco verkoos boven hem en hij vond dat deze meer vrijheid kreeg dan hij. Dus uit wraak, sloot hij Marco uit en probeerde hem op de zenuwen te werken. Dan ontplofte Marco direct, omdat hij zeer gevoelig was en zijn emoties niet onder controle had.

Gedurende hun verblijf, organiseerden we spelletjes met Marco en Julien en de andere kinderen, zodat ze zich bewust zouden worden van de gedragscodes binnen de familie, maar ook binnen de samenleving. Zo had Julien inderdaad de neiging om veel plaats in te nemen en steeds de aandacht te vragen, zowel in positieve, als in negatieve zin, terwijl Marco moest leren zijn gedachten zonder enige vrees uit te drukken.

Ten gevolge van een incident terwijl Marco, Julien en Thibault bij hun papa waren, bevonden ze zich in een onveilige situatie en hadden ze hun mama opgebeld. Na een interventie van de politie is Sophia hen op het commissariaat moeten gaan ophalen.

Met instemming van de mama, hebben wij hierover de gespecialiseerde dienst geïnformeerd, die beslist heeft om het dossier aan het parket over te maken, met het advies het dossier aan een jeugdrechter te bezorgen zodat deze beschermende maatregelen voor de kinderen zou kunnen opleggen. Vervolgens besliste de jeugdrechter, bij hoogdringendheid, het bezoekrecht van de papa op te schorten.

Naar onze mening is Thibault het kind dat het ergste werd getroffen door deze situatie. Vanaf zijn aankomst drukte hij zich niet vaak uit en bleef hij dikwijls op zijn kamer. Hij is zeer gehecht aan online spelletjes en op die manier kon hij contact houden met zijn vriendjes. Hij is eerder verlegen en houdt niet van het gezelschap van onbekenden. Hij is lid van een voetbalclub en houdt wel van de trainingen, maar wanneer hij wedstrijden moet spelen blokkeert hij, omdat hij zichzelf te veel druk oplegt.

Tijdens een gesprek verklaarde zijn moeder dat Thibault een grote plaats in de familie innam, om de anderen te beschermen tegen het geweld van zijn vader. Sophia is herhaaldelijk tussen de zoon en de vader gesprongen om erger te voorkomen. Thibault werd opgevolgd door een psycholoog en had er verschillende ZOOM-sessies mee.

We hebben verschillende individuele gesprekken gehouden met Thibault, opdat hij zijn gevoelens zou kunnen uitdrukken. Daarin uitte hij zijn ontgoocheling tegenover zijn papa. Ook tijdens de 'kindervergaderingen' uitte hij in het kort dezelfde gevoelens in aanwezigheid van de andere kinderen. Om meer over hem te ontdekken hebben wij het instrument van de 'octofuns' gebruikt. Dit instrument verenigt de verschillende soorten intelligentie, de mentale gezondheid en de positieve psychologie om het potentieel van het individu te ontplooien. Hij heeft zo aan zichzelf kunnen werken, door zijn interesses te bepalen en zijn kwaliteiten te ontdekken, hetgeen verre van eenvoudig is voor sommige adolescenten.

In de schoolvakanties werden de kinderen ingeschreven in verschillende stages. Het was niet simpel voor hem om te aanvaarden dat hij hieraan zou deelnemen. We schreven hem in voor een voetbalstage, en hij heeft ervan genoten omdat hij goede maatjes was met de trainer die hem waardeerde. Thibault vertelde dat deze hem meer zelfvertrouwen gaf en dat hij sindsdien minder stress had wanneer hij wedstrijden speelde.

Thibault werd opgeroepen voor het Hof van beroep, toen zijn vader in beroep ging tegen de beslissing om zijn bezoekrechten op te schorten. Wij hebben hem voorbereid op dit onderhoud en hebben uitgelegd hoe dit in zijn werk zou gaan. Het was voor hem een zeer moeilijk moment; onder de indruk van het gehele kader en de aanwezigheid van zijn vader, heeft hij niet kunnen antwoorden op de vragen en is in tranen uitgebarsten.

Uiteindelijk besliste het Hof van Beroep dat de vader om de 15 dagen, gedurende 2 uur, zijn kinderen kon zien in een neutrale bezoekeruimte. Julien en Marco waren opgewonden bij het idee hun papa terug te zien, maar dat was voor Thibault niet het geval. Wij hebben hen concreet uitgelegd hoe deze bezoeken zouden plaatsvinden in de neutrale bezoekeruimtes en hebben een kalender met de data gemaakt die ze hebben opgehangen in hun kamer.

Wat de begeleiding van de mama betreft, hebben we vooral geluisterd en ondersteund. Ze voelde zich schuldig dat de kinderen deze situatie moesten ondergaan. Ze had het moeilijk om de frustraties en het verdriet van haar kinderen onder ogen te zien. Ze wou elke bijkomende frustratie vermijden en dat vertaalde zich in knuffelen, tegelijk met daden van geweld en chantage. “Als je braaf bent tijdens de uitstapjes, krijg je een cadeautje” bijvoorbeeld. Wij hebben getracht Sophia sterker te maken ten opzichte van haar kinderen. Ze moest ‘neen’ durven zeggen en hun uitbarstingen van geweld niet meer aanvaarden. Dat viel bij aanvang zeer zwaar voor haar.

Bovendien stelden we vast dat Sophia een sportieve vrouw was. Tijdens haar vrije tijd ging ze graag joggen. We hebben haar aangemoedigd om zich in te schrijven bij de ‘Gazelles de Bruxelles’ zodat ze elke vrijdag kon gaan joggen met andere gepassioneerde mensen. Ze vond aansluiting bij het project en is helemaal open gebloeid. Gedurende deze activiteit ontfermde een medewerker van het kinderteam zich over de twee jongsten. Het werd trouwens ook een gedeeld moment tussen de mama en haar oudste zoon Thibault, die er erg van hield om te joggen met zijn mama.

Meer zelfs, we hebben Sophia ondersteund om het hoofd te bieden aan haar echtgenoot. De familie woonde in een Nederlandstalige gemeente en dus waren alle documenten over de beslissingen van de rechtbank in het Nederlands opgesteld. Sophia begreep hier geen letter van en daartegenover was haar echtgenoot tweetalig. Mijnheer gaf haar valse informatie en deed haar geloven dat hij een correcte vertaling gaf. Dan heeft een medewerker van ons kinderteam de tijd genomen om de verzoeken en de vonnissen met haar door te nemen en heeft, met haar akkoord en in haar aanwezigheid, contact opgenomen met haar advocaat om haar zekerheid te geven.

Tot slot slaagde Sophia er vaak niet in om haar tijd efficiënt te besteden. Ze holde van links naar rechts en bezorgde op die manier zichzelf en haar kinderen veel stress. Wij raadden haar aan zich beter te organiseren, de verschillende stappen beter te plannen en gaven haar een agenda om haar afspraken in te noteren.

Wij hebben haar de cirkel van geweld uitgelegd waarin ze zich bevond en hebben samen met haar vastgesteld dat ondanks de teruggevonden rust in het onthaalhuis, de leden van het gezin elkaar bleven beschermen, niet altijd in de positieve betekenis. Van daaruit heeft de mama aanvaard om een familietherapie op te starten.

Beseffend dat zij nog een lange weg af te leggen hebben en ze een concrete hulpvraag hebben, hebben wij aan de vzw Aprèstoe gevraagd om de familie op te volgen wanneer zij het onthaalhuis zullen verlaten en zij zich zullen installeren in hun nieuwe woonst. Deze huisvesting is hun toegekend op basis van het artikel 36; dit is een afspraak die we hebben met bepaalde sociale huisvestingsmaatschappijen om voorrang te geven aan personen die het slachtoffer zijn van partnergeweld en intrafamiliaal geweld.

Netwerk

Dit jaar hebben we met volgende diensten samengewerkt:

De jeugddienst van de politie van Halle-Vilvoorde, Sint-Joost-ten-Node en Anderlecht, de scholen van de kinderen en hun sociale diensten, de PMS-centra, het Centrum voor Leerlingbegeleiding, halte-accueil Creyelmans, Nasci, een interculturele tolk van de Foyer, Aquarelle, l'ONE, het Vertrouwensartsencentrum Vlaams-Brabant, de sociale dienst van de jeugdrechtsbank, Service d'Aide à la Jeunesse, Resonans, Kinderkribbe Elmer Zuid, BUSO Heemschool, het Centre de Santé Mentale l'Été, Sé.sa.me.

Om een netwerk rond een gezin op te bouwen heeft de kinderwerking contacten nodig met de centra voor geestelijke gezondheidszorg, de buurthuizen, Kind en Gezin, de scholen, de CLB's, de jeugdbescherming,... Op die manier kunnen we het gezin adequate hulp bieden. Het team zou ook meer ervaringen en werkmethodes willen uitwisselen met collega's van andere onthaalhuizen. Het is belangrijk om onze ervaringen te delen in de sector, om verder te blijven nadenken, nieuwe methodes te ontwikkelen en vormingen te volgen. De Bico federatie heeft de intentie een aantal ontmoetingen te organiseren rondom de kinderwerking in 2021.

Gedurende de eerste lockdown zijn we per mail en telefonisch contact blijven houden met het Zita-team. Ze hebben ons ideeën gegeven voor spelletjes voor moeder en kind en liedjes voor de kleinsten. Zita heeft ook de uitstappen naar Baboes mogelijk gemaakt.

We hebben de moeders voorgesteld deel te nemen aan praatgroepen via zoom, zonder veel succes. De moeders verkiezen animaties ter plaatse.

In 2020 hebben we beroep gedaan op SAJ voor twee kinderen. In het ene geval was de moeder vragende partij, in het andere was de moeder terughoudend om zich te laten helpen door de dienst. In beide situaties werd echter duidelijk dat de dienst heel traag werkt om nieuwe situaties op te nemen. We weten dat de dienst overbevraagd is en dat veel gezinnen op de wachtlijst staan.

In het algemeen verloopt de samenwerking met de scholen goed. We zetten ons samen in om de kinderen op gepaste wijze te helpen. Tijdens de lockdown hebben we contact gehouden met de scholen om de lessen van de kinderen te kunnen opvolgen. We hebben samengewerkt met twee Nederlandstalige scholen om een aangepaste klas te vinden voor twee meisjes.

Ten gevolge van de Corona-crisis zijn er veel plaatsen vrijgekomen in de kinderkribbes. We hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt en hebben verschillende kinderen kunnen inschrijven. Op die manier konden de moeders wat ontlast worden en kwam er meer ritme in het dagelijks leven van de kinderen.

Het werk met de vaders

1.Contact met de vaders

Van de 29 kinderen die opgevangen werden, hadden er 24 contact met hun vader.

2.Contacten tussen Open Deur en de vaders

We hebben via de telefoon en/of face-to-face contact kunnen leggen met 9 vaders. Daarnaast hebben we met 18 van onze bewoonsters kunnen praten over de relatie tussen vader en kind. Wanneer een moeder in het onthaaltehuis aankomt, proberen we haar situatie in zijn geheel te begrijpen. Daarna kijkt het team, naargelang de vraag van de moeder, of het nuttig is om over de papa in gesprek te gaan en eventueel contact met hem op te nemen. Sommige vrouwen leven sinds lange tijd gescheiden van de vader van hun kinderen en hebben de situatie onder controle. Zij hebben onze tussenkomst niet nodig. Anderen zijn niet klaar om er met ons over te praten of om opnieuw contact op te nemen met hem.

Wanneer we voor het eerst met een mama over het traject praten dat we met de papa van hun kinderen kunnen afleggen, leggen we hen uit wat dat inhoudt, welke thema's aan bod kunnen komen, het kader, de geheimhouding en waarom we het belangrijk vinden om contact op te nemen. Daarna kijken we met de mama of er dringende zaken zijn die geregeld moeten worden, zoals bv. gezondheid, school of dergelijke. Wij werken uiteraard steeds met de goedkeuring van de moeder, met als uitgangspunt wat het beste is voor het kind.

Vaak wordt er daarna een eerste telefonisch contact gelegd met de papa om hem een ontmoeting voor te stellen en het doel ervan uit te leggen. Over het algemeen wordt er positief gereageerd op onze uitnodiging zelfs al hebben sommigen wat bedenktijd nodig. Wat belangrijk is voor ons, is dat de papa een plek heeft waar hij zich vrij kan uiten en waar hij geholpen wordt in verband met zijn kind, of dat nu in het onthaaltehuis is of daarbuiten.

Tijdens de eerste ontmoeting, scheppen we steeds een duidelijk kader en herinneren we de vader eraan dat hij uitgenodigd werd in zijn rol als vader, die heel verschillend is dan die van partner. Daarenboven komt de vader het onthaaltehuis binnen langs een andere ingang dan die waarlangs de vrouwen binnenkomen. Het is belangrijk voor ons om de ruimte van de vrouwen en de mama's te respecteren.

De eerste ontmoeting is zeer interessant. We kunnen namelijk kennismaken met de papa, naar hem luisteren, hem uitleggen in welke omstandigheden zijn kind bij ons verblijft, hem het ritme van het onthaaltehuis uitleggen, enz. De thema's die tijdens de gesprekken aan bod komen, verschillen van situatie tot situatie. We proberen te begrijpen welke plaats de papa inneemt, hoe het eraan toeging voordat moeder en kind in het onthaaltehuis terechtkwamen, of er een vonnis is uitgesproken en hoe de ouders onderling communiceren. We proberen te bekijken wat we kunnen doen om een relatie met de papa in stand te houden of tot stand te brengen, indien de moeder en het kind dat wensen. We bespreken ook meer administratieve of logistieke onderwerpen, zoals de school, de kinderopvang, kinderbijslag, erkenning van een handicap, alimentatiegeld, enz.

Vervolgens wordt er tijdens de teamvergadering een samenvatting gegeven van het gesprek om de visie van de papa te delen alsook zijn beschikbaarheden en zijn verwachtingen. Op die manier kan het team de gezinssituatie beter begrijpen. Het team probeert neutraal en objectief te blijven. We zijn er om een band op te bouwen en aan preventie te doen. Het is niet de bedoeling om een therapie te beginnen. Indien de ouder deze wens uit of wanneer het team oordeelt dat het gezin meer diepgaande hulp nodig heeft, verwijzen we door. We kunnen dan een ontmoeting voorstellen met de verschillende hulpverleners om zo de hulp te centraliseren. Door de ouders naar een externe dienst door te verwijzen kan het gezin de hulpverlening verderzetten wanneer moeder en kind niet meer in Open Deur verblijven.

3.Supervisie rond de relatie tussen vader en kind

Er zijn met onze supervisor 10 supervisies geweest rond concrete situaties die te maken hadden met ouderschap.

Situatie

Julie is een jonge mama die drie maanden zwanger was toen ze in ons onthaaltehuis toekwam. Eén jaar geleden werd ze samen met haar mama en haar kleine zus uit haar woning gezet. Na een verblijf bij Samusocial, verhuisden Julie en haar zusje naar haar mama en diens nieuwe vriend in een appartement. Niet veel later zet de nieuwe vriend de drie op straat. Julie en haar moeder staan letterlijk op straat en haar kleine zus wordt in een instelling geplaatst. Nadien doolt Julie enkele maanden rond, vooraleer ze Bastien ontmoet, die haar nieuwe vriend zal worden. Niet veel later raakt Julie zwanger en het koppel besluit om het kind te houden. Ze willen het samen opvoeden, een gezin stichten en samenwonen. Julie heeft een lichte mentale beperking en stelt zich veel vragen rond haar zwangerschap en hun toekomst als koppel. Ze vraagt zich af of ze in staat zal zijn het kind te houden en op te voeden. We voelen aan dat ze erg betrokken is, maar dat ze vol twijfels zit. We stellen voor om haar partner te ontmoeten om hem beter te leren kennen en met hem te praten over de baby. Het koppel stemt toe en wacht ongeduldig op het eerste gesprek met de sociaal assistente. Bastien is een jonge Brusselaar van 26. Hij is tweetalig, komt uit een groot gezin en heeft een diploma als loodgieter. Hij legt uit dat hij al jaren op straat leeft na een depressie, dat hij ambtshalve geschrapt is, geen identiteitskaart meer heeft en geen enkele inkomst heeft. Hij raakt er op administratief vlak niet aan uit, hij heeft problemen met de OCMW's en weet niet hoe hij uit die situatie moet raken. Tijdens het gesprek, lijkt de prioriteit mij het in orde brengen van zijn administratieve situatie opdat hij opnieuw van sociale basisrechten zou kunnen genieten. Op zijn vraag proberen we een plaats te vinden in een onthaalcentrum. Helaas is alles volzet. Uiteindelijk vinden we de dag nadien een plaats bij Samusocial voor 's nachts. Achteraf hoor ik van de mama dat hij erg zenuwachtig was om me te ontmoeten en dat het al drie jaar geleden was dat hij nog zo zenuwachtig geweest was. Die ontmoeting was enorm belangrijk voor hem en Julie. Deze papa opnieuw in een sociaal en administratief weefsel plaatsen, leek ons essentieel om hem opnieuw stabiliteit te bieden en hem te kunnen blijven ondersteunen in de

stappen die hij onderneemt. We wilden er zeker van zijn dat hij een plaats zou vinden in een onthaaltehuis voor mannen.

Daarna hebben we de mama doorverwezen naar een opvangstructuur voor moeder en kind zodat ze op lange termijn intensief kunnen werken aan de relatie tussen moeder en kind. Er werden nog verschillende gesprekken gevoerd met de papa om er zeker van te zijn dat zijn administratieve situatie in orde kwam. Binnenkort wordt er een ontmoeting gepland om de begeleiding door ons stop te zetten en te laten overnemen door de nieuwe opvangstructuur.

De nachtpermanentie

Op 15 april 2020 is de ploeg van de nachtpermanentie van start gegaan. Ze bestaat uit 4 personen of 2,5 voltijds equivalenten. Via een beurtrol zorgt de- permanentie voor een continue aanwezigheid in het onthaaltehuis. Zij lossen de psycho-sociaal werker af om 20u45, zijn 's nachts aanwezig en beschikbaar voor dringende problemen. Zij stoppen bij aankomst van de psycho-sociaal werker om 7u45 's morgens of in het weekend om 9u15.

De bedoeling van de nachtpermanentie is dat de bewoners en hun kinderen zich 's nachts veilig zouden voelen in huis en een luisterend oor bieden als het team van overdag niet meer aanwezig is. 's Morgens wordt er een korte briefing voorzien met betrekking tot de bewoners en het huis (onderlinge discussies, technische problemen, afwezigheden,...). Ze zorgen ook voor het aanvullen van de voedselvoorraden en het huishoudmateriaal, dekken de tafel voor het ontbijt (koffie, thee ...) en zorgen voor het afsluiten van deuren en luiken 's nachts.

De nachtpermanentie houdt een logboek bij, voor hun onderlinge communicatie en het delen van ervaringen en indrukken. Vermits zij in dienst getreden zijn tijdens de eerste lockdown, werden ze allen opgeleid over de sanitaire voorschriften zoals het dragen van een mondkap, het bewaren van voldoende afstand en de dagelijks ontsmetting van handvaten, schakelaars en in het algemeen alles wat regelmatig wordt aangeraakt.

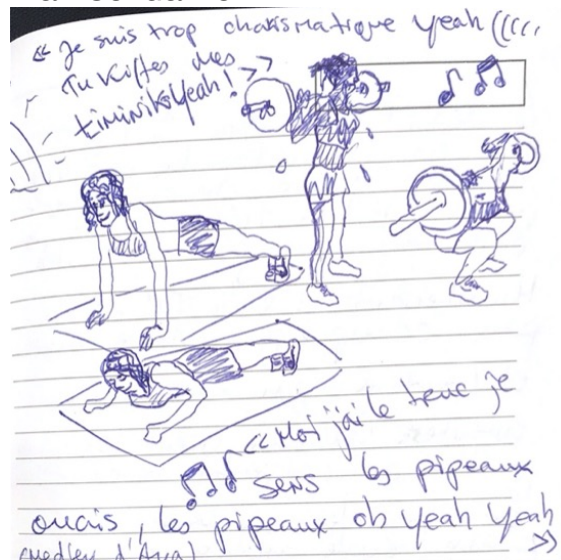
In de loop van het jaar hebben ze ook een aantal activiteiten voorgesteld voor de bewoners. Eén iemand heeft regelmatig yoga-sessies georganiseerd in het speellokaal en dit werd door bewoners goed onthaald, vooral tijdens de periodes van lockdown.

In de maand september heeft een ander permanentielid voorgesteld om wandelingen te organiseren. Uit de gesprekken en observaties bleek namelijk dat een meerderheid van de vrouwen in het onthaaltehuis hun omgeving niet goed kende. Sommigen vonden het jammer dat ze slechts in een zeer beperkt deel van de stad kwamen. Ze kenden de weg naar de school, de winkels waar ze boodschappen deden, maar weinigen leken de stad op een andere manier te beleven. Vanuit een positieve, poëtische invalshoek kwam het idee, hen (opnieuw) te leren flaneren. Wat op het eerste zicht banaal leek (een wandeling), hielp sommige vrouwen om hun vrees voor het onbekende te overwinnen ('ik ken het niet', 'ik weet niet hoe ik er geraak', 'wat als ik verloren loop?') en ook om de sociale en culturele rijkdom van de stad te ontdekken. Op deze manier konden ze ook ademruimte nemen voor zichzelf, als individu en niet enkel als echtgenote, moeder, dochter... Meer nog, met een groter zelfvertrouwen werd het ook makkelijker om nieuwe activiteiten te ontdekken, die op hun beurt hun sociale banden versterkten.

Met de tweede lockdown werd dit initiatief tijdelijk opgeschort maar het is de bedoeling om het later terug op te nemen.

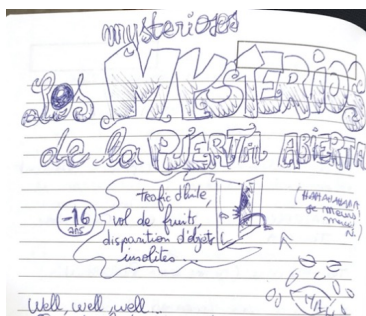
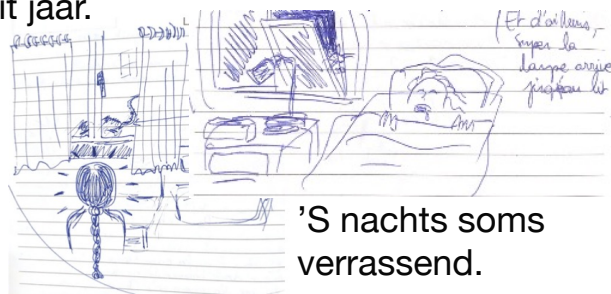
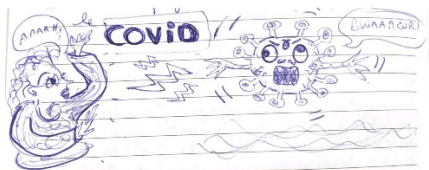
ILLUSTRATIES VAN HET DAGELIJKSE LEVEN IN OPEN-DEUR DOOR NACHTWERKERS

Momenten van gezelligheid en
van solidariteit.

En ook sport!

De ongewenste gast van dit jaar.

Van
mysteries...

Onvergetelijke eindejaarsfeesten allemaal samen.

Maar de activiteit die het meeste succes kende was ongetwijfeld het gezellige thee-drink-moment (vaak muntthee) 's avonds. Deze momenten van saamenhorigheid, plezier en uitwisseling hebben een sterke band gecreëerd tussen de nachtpermanentie en de bewoners. De band die de vrouwen hebben is anders dan deze met het psycho-sociaal team. De nachtpermanenten kennen de dossiers niet en zijn niet op de hoogte van de persoonlijke details bij aankomst van de bewoners. Dat geeft aan de vrouwen de mogelijkheid om zich voor te stellen zoals ze het zelf willen en een andere band te smeden.

Bezoeken, supervisies, vergaderingen en vormingen

Vorming van het personeel

Samenvatting	Organisator	Aantal deelnemers
De toelage voor herhuisvesting en de huurtoelage	BICO	2
De verplichtingen voor de diensten voor hulp aan de daklozen wat de voedselzekerheid betreft	AFSCA	1
Als je eens wist – rond kindermishandeling met kinderpsychiater Peter Adriaenssens	Canvas	2
Als je eens wist – rond kindermishandeling met jeugdrechter Nicole Caluwé en kinderarts Johan Marchand	Canvas	2
Als je eens wist – rond kindermishandeling met traumatherapeuten Bessel van der Kolk en Leen Thys	Canvas	2
Vorming: inleiding tot het recht op verblijf voor vreemdelingen	ADDE	1
De leefwereld van de Roma in Brussel	RBDH	1
De plaats van het kind in het Onthaalhuis	BICO	1
15 instrumenten om het zelfvertrouwen te ontwikkelen	Psycho-éducation	2
Hoe de vaders meer betrekken bij de opvoeding?	ZNA	1

Omwille van de Coronacrisis werden het afgelopen jaar verschillende vormingen uitgesteld of geannuleerd. Sommige vormingen werden aangepast en zijn online doorgegaan.

Naast deze vormingen vonden er supervisies plaats met dokter Philippe Kinnoo. We hebben er 10 gehad in 2020.

Voorstelling van de interne en externe bezoeken van ‘Open Deur’

Samenvatting van de interne bezoeken	Aantal bezoekers
Bezoeken van studenten	5
Bezoeken van organisaties uit de sector	6

Samenvatting van de externe bezoeken	Aantal bezoekers
Externe bezoeken	1
Bezoeken in het kader van de week van de	2

Voor Open Deur is het belangrijk om contact te houden en uitwisselingen te hebben met andere instellingen in de thuislozensector en aanverwante sectoren.

Collega's van andere diensten hebben aan ons team of aan de bewoners hun manier van werken voorgesteld of kregen de kans om ons huis te bezoeken.

Helaas heeft de pandemie het aantal interne en externe bezoeken, drastisch verminderd. Toch zijn we erin geslaagd om de studenten in hun zoektocht naar interviews en bezoeken nuttig te heroriënteren.

We hebben in 2020 op deze manier 11 interne bezoeken en 3 externe bezoeken geteld.

Vergaderingen en supervisies

De personeelsleden van Open deur hebben in 2020 deelgenomen aan verschillende vergaderingen, praktijkuitwisselingen, werkgroepen en netwerkvergaderingen. Hieronder vind je een beknopt overzicht.

Twee collega's hebben deelgenomen aan de vergaderingen van **Bitume**. In dit netwerk worden de cliënten geregistreerd (mannen en vrouwen) die reeds een lang parcours in één of meerdere organisaties achter de rug hebben. De bedoeling van het netwerk is om een begeleidingstraject voor te stellen in nauwe samenwerking met de verschillende psycho/medische/sociale organisaties, waarbij het belang van de cliënt steeds centraal staat. Eén collega nam begin 2020 deel aan de bijeenkomsten van de **SMES**. Dit is een netwerk dat sociaal werkers werkzaam in de geestelijke gezondheidszorg en het sociale werk verenigt. Deze intervisies geven hen de kans om vragen te stellen over complexe situaties, met een publiek dat psychische en sociale moeilijkheden combineert.

Ook in het **Babel**-netwerk zijn we aanwezig.

Iram Chaudhary, coördinatrice van Open deur, zit in de **raden van bestuur** van de BICO-federatie, van de vzw ARA, Aprèstoe, AIS iris, vzw Beschut en vzw Hobo.

Op het niveau van de **BICO-federatie** vonden er zowel fysieke als online vergaderingen plaats:

- Raden van Bestuur (6);
- Dagelijks Bestuur (de dagelijkse werking van de BICO-federatie);
- Algemene Vergadering (5);
- Werkgroep onthaalhuizen in verband met de dagprijs/OCMW;
- Werkgroep onthaalhuizen in verband met de gezondheids crisis;
- Overlegvergadering met de administratie van de COCOM over de dagprijs en de tussenkomst van de gebruikers;
- Ontmoeting tussen de diensten, lid van de BICO-federatie en de leden van AMA over de dagprijs en de tussenkomst van de gebruikers;
- Reflectiedag met de leden van de BICO-federatie;
- Ochtendreflectie met Bruss'help.

ABBET vzw, die vorig jaar een risicoanalyse heeft gemaakt, heeft de resultaten van dit werk teruggekoppeld naar het team. Er heeft ook een ontmoeting plaatsgevonden met 'Samenlevingsopbouw', waar een samenwerking werd gevraagd in het kader van het project 'Woonbox' en wij hebben ze naar de vzw Aprèstoe georiënteerd. Ook hebben we

deelgenomen aan interviews door de vzw AMA georganiseerd rond het thema van familiaal geweld.

Dit was ook het eerste jaar waarin we samenwerkten met Bruss'help. We hebben twee vergaderingen gehad in verband met de gezondheidscrisis en de richtlijnen voor de onthaalhuizen. Er heeft een bezoek plaatsgevonden met de geneesheer van Bruss'help, om ons te adviseren over de inrichting van de ruimtes en de link met de sanitaire maatregelen. En met betrekking tot de specifieke situatie van 2020, hebben we deelgenomen aan een seminarie, over COVID-19, georganiseerd door het Sint-Pietersziekenhuis.

Andere vergaderingen met de Vzw Apréstoe (2), de vzw ARA (2), AIS Iris (8) hebben plaatsgevonden, maar meestal digitaal.

In het kader van het Portali-project hebben we ontmoetingen gehad met de schepen voor gelijke kansen en genderidentiteit, met de schepen van preventie en sociale actie van de gemeente Ukkel en met de maatschappij Inclusio en KOIS Invest.

Teamleden- Raad van Bestuur

Team

Iram Chaudhary	Sociaal-assistente, coördinatrice sinds 01/09/2012, in dienst sinds 01/12/1999.
Fabienne Verduyn	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de kinderen, in dienst sinds 01/01/1993.
Ann Vanden Branden	Sociologe, administratief verantwoordelijke, in dienst sinds 15/03/1995.
Bruno Milone	Opvoeder, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 05/10/2009. Sinds 1/9/2020 halftijds Open Deur, halftijds Portali.
Eléonore Moureau	Sociaal-assistente, master in de sociologie, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 15/04/2015.
Khadija Maida	Opvoedster, psychosociale begeleiding van de kinderen, in dienst sinds 01/01/2017.
Kate Ronse	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst vanaf 01/04/2017 tot 30/11/2020.
Monica Saey	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 13/07/2018. Vanaf 1/8/2020 halftijds Open Deur, halftijds Portali. Sinds 2/11/2020 verwijderd van het werk wegens zwangerschap.
Géraldine Musyck	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 05/10/2018.
Elise Stordeur	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 17/06/2019.
Celine Van Mulders	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 01/09/2019. Sinds 1/11/2020 halftijds Open Deur, halftijds Portali.
Ino Lubwa	Sociaal-assistente, psychosociale begeleiding van de bewoners, in dienst sinds 25/11/2019.
Nathalie Deroo	Administratief medewerker voor de Bico-federatie, in dienst vanaf 01/04/2018 tot 17/5/2020.
Lise Haguet	Administratief medewerker voor de Bico-federatie, in dienst vanaf 14/9/2020.
Emilie Maidon	Nachtpermanetiewerker sinds 15/4/2020
Christina Stadlbauer	Nachtpermanetiewerker sinds 15/4/2020

Nadia Mharzi	Nachtpermanentiewerker sinds 15/4/2020
Emanuel Lorrain	Nachtpermanentiewerker sinds 1/7/2020
Nafiatou Ibrahim	Halftijds logistiek medewerkster sinds 1/4/2020. Vanaf september 2020 halftijds Open Deur, halftijds Portali.
Abdelkader Abbassi	Arbeider (ACS), in dienst sinds 19/03/2012

Freelance medewerkers

Phillippe Kinoo	Kinderpsychiater, systeembenadering, supervisor van het team (één maal per maand) sinds oktober 1990
DANA	2 vrijwilligers komen elke twee weken voor een massage en relaxatie van de bewoners sinds september 1991

De Raad van Bestuur

Ria Willem	Voorzitter
Jean-Ellie Lanotte	Penningmeester
Martine Peeters	Secretaris
Gert Van Ransbeeck	Lid
Chris Deslagmulder	Lid
Greet Meyhi	Lid
Maia Grinberg	Lid
Stefan Van Moll	Lid

De Algemene Vergadering

De leden van de raad van bestuur en Ann Vanden Branden.

Financiën en subsidies

Het onthaaltehuis Open Deur wordt erkend en gesubsidieerd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

In 2019 werden de nieuwe uitvoeringsbesluiten gepubliceerd verbonden aan de ordonnantie van 2018 betreffende de reorganisatie van de daklozensector en de subsidiëring van de bicommunautaire instellingen in het Brussels Gewest.

Het uitvoeringsbesluit voorziet in het personeelskader en de subsidiëringwijze van de erkende centra. Er wordt een jaarlijkse voorlopige forfaitaire enveloppe toegekend door de optelling van:

- De theoretische kostprijs van het aantal functies dat wordt gesubsidieerd in overeenstemming met de geldende loonschalen en de personeelsnormen (in de bijlagen)
- Een gemiddelde anciënniteit
- Een vermenigvuldigingscoëfficiënt die de sociale lasten en andere premies of sociale voordelen omvat
- Het maximale bedrag van
 - de werkingskosten (een jaarlijks bedrag afhankelijk van het aantal bedden vermeerderd met een bedrag toegekend voor de directie/coördinatie)
 - uitrustingskosten
 - opleidingskosten (=1% van de gesubsidieerde loonmassa)
 - beheerskosten (=4% van de gesubsidieerde loonmassa voor de arbeidsongevallenverzekering, arbeidsgeneeskunde, het sociaal secretariaat, het woon-werkverkeer en aanwervingskosten)
- Een variabel deel dat mogelijk andere personeelskosten, uitrustingskosten en werkingskosten dekt die noodzakelijk zijn voor de werking van het centrum.

Het bedrag van deze forfaitaire enveloppe is het maximale bedrag van subsidie die een instelling kan ontvangen.

We hebben ook personeelsleden die gesubsidieerd worden door het Sociaal Maribel Fonds. Onze instelling wordt door hen erkend als een bicommunautaire opvoedings- en huisvestingsinrichting. De bedoeling van het Fonds is de werkdruk te verlagen door bijkomende aanwervingen mogelijk te maken binnen de private non-profitsector. Deze subsidie beantwoordt aan een nood en geeft ons de kans om de kwaliteit van ons werk te verbeteren.

De werkgevers krijgen een toelage van het Fonds voor de loonkosten van nieuw aangeworven, bijkomend personeel.

We hebben eveneens een personeelslid met een Gesco-statuut waarvoor we een premie ontvangen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Lijst van organisaties

-ABAKA asbl	Crisisopvang en begeleiding voor adolescenten van 12 tot 18 jaar.
-ABBET vzw	ABBET heeft als opdracht om verenigingen te informeren en te sensibiliseren en te begeleiden om een welzijnsbeleid op het werk te ontwikkelen.
-Action Sport	Biedt een waaier van sportactiviteiten en stages aan voor kinderen tijdens het schooljaar en de vakanties.
-Actiris	De Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling.
-Agenda 21	Programma van de Verenigde Naties dat steden, gemeenten en organisaties wil aanmoedigen om aandacht te hebben voor de bescherming van het milieu en de ontwikkeling van een ethische en solidaire economie.
-Albatros	Onthaaltehuis voor thuislozen, deelwerking van CAW Brussel.
-AMA asbl	Federatie van onthaaltehuizen en diensten in de thuislozenzorg die erkend zijn door de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie of het Waalse Gewest
-Aprèstoe vzw	Ambulante dienst voor psychosociale begeleiding van mensen die in Open Deur of Talita verbleven, en die nog begeleiding nodig hebben.
-ARA vzw	Vereniging waar armen het woord nemen. Zet zich in voor de rechten van thuislozen in Brussel, en werkt samen met andere organisaties uit de thuislozensector aan sensibilisering en beleidsbeïnvloeding.
-Babel asbl	Ambulante zorgverlening door een multidisciplinair team voor de behandeling van psychische problemen gelinkt aan het gebruik van psychotrope stoffen, drugs, alcohol. Voor professionele hulpverleners: seminars, specifieke opleidingsmodules, supervisie/debriefing van casestudies of van een bepaalde thematiek.
-Baboes vzw	Ontmoetingsplaats en speelruimte voor kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders.
-(Le) Bazar	Jeugdhuis in Sint Gillis
-BBRow vzw	De Brusselse Bond voor het Recht op Wonen bestaat uit vijftig leden-verenigingen die samen het recht op een betaalbare en degelijke wonen voor alle Brusselaars verdedigen.
-Belta	Project dat met financiële steun van de federale overheid werd opgericht. Het verzekert de terugbetaling van de kosten verbonden aan de tuberculosebehandeling die niet door de mutualiteit, het OCMW of een andere sociale instelling ten laste genomen worden.
-Beschut vzw	Vzw die het patrimonium beheert van de vroegere vzw's De Schutting en Albatros (vooraleer deel uit te maken van CAW Brussel)
-BICO Federatie vzw	Vertegenwoordigt de bicommunautaire organisaties in de thuislozensector in Brussel, die allen gesubsidieerd zijn door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
-Bitume	Réseau Bruxellois d'Intervention de Terrain pour Usagers Marginalisés ou Exclus
-Brussel Onthaal	Het Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal vzw is de sociaal tolk- en vertaaldienst voor Nederlandstalige en tweetalige organisaties. Informatie-uitwisseling en formulering beleids-aanbevelingen.
-Bruss'help	Steunpunt Thuislozenzorg Brussel. Opgericht door het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
-CEMôme asbl	Organiseert voor de gemeente Sint-Gillis buitenschoolse opvang en vakantieactiviteiten voor kinderen van de kleuter- en lagere school.
-Centrum voor dringend onthaal Ariane	Crisisopvang voor personen in acute psychosociale moeilijkheden die onmiddellijk nood hebben aan opvang.

-CAW Brussel	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Brussel
-Chèvrefeuille	Onthaaltehuis in Elsene voor zwangere vrouwen en moeders met kinderen jonger dan 7 jaar.
-CLB	Ouders, leraren, directies en ook de kinderen of jongeren kunnen terecht in een Centrum voor leerlingenbegeleiding voor informatie of begeleiding. In een CLB werken verschillende vakmensen samen: artsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen. Samen met de school zorgt dat team ervoor dat elk kind of jongere op school zijn kennis, talenten en vaardigheden zo goed mogelijk kan ontwikkelen.
-COCOF	De Franse Gemeenschapscommissie of 'Commission communautaire française' neemt de gemeenschapsbevoegdheden waar in het Brusselse Gewest die tot de Franse Gemeenschap behoren in het zuiden van het land. Dit komt in hoofdzaak neer op cultuur, onderwijs, volksgezondheid en maatschappelijk welzijn.
-Dana asbl	Biedt massage aan als relaxatie, aan mensen in moeilijke situaties (voornamelijk vrouwen en kinderen in onthaalthuizen)
-Don Bosco-Téléservice asbl	Organiseert huiswerkklassjes en animatie voor kinderen in het centrum van Brussel
-(t) Eilandje	zie (l') Ilôt
-Fonds Barones Monique van Oldeneel tot Oldenzeel	Fonds van de Koning Boudewijnstichting. Structurele en financiële steun voor organisaties die zich inzetten voor de verbetering van de woon- en levensomstandigheden van kwetsbare personen in België.
-F.R.A.J.E.asbl	Centre de Formation permanente de recherche dans les milieux d'accueil du jeune enfant. Studie –en vormingscentrum voor professionelen die met kinderen werken (0-12j)
-GGC	De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd voor de Bijstand aan personen en de Gezondheidszorg van de Brusselaars en de meer dan driehonderd instellingen, diensten en centra die niet exclusief tot de Vlaamse of Franse Gemeenschap behoren .
-Grondregie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	De grondregie beheert en ontwikkelt het privépatrimonium van Stad Brussel.
-Haven 21	Onthaal, opvang en begeleiding van volwassenen in een crisissituatie in Halle.
-Hobo vzw	Dagcentrum voor thuislozen. Biedt een zinvolle dagbesteding, trajectbegeleiding en doorverwijzing aan.
-IBO Buiteling	Buitenschoolse opvang voor kinderen van het nederlandse kleuter-en basis-onderwijs die in het brusselse vijfhoek wonen.
-IBO De Puzzel	Buitenschoolse opvang voor kinderen in Etterbeek, Jette en Laken, georganiseerd door vzw St Goedele Brussel.
-(L')Ilôt (le 160)	Crisisopvang en/of –huisvesting 24 per dag voor vrouwen, koppels, met of zonder kinderen
-Infirmiers de Rue asbl	zie Straatverplegers vzw
-IRIS vzw	Sociaal verhuurkantoor
-Kind en Gezin	Kind en Gezin is een agentschap van de Vlaamse overheid. Het heeft als opdracht om actief bij te dragen tot het welzijn van jonge kinderen en hun gezinnen door dienstverlening op de beleidsvelden preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang en adoptie.
-Kodiel vzw	Zorgboerderij voor thuislozen in Merchtem
-(La)Pièce	Therapeutisch centrum waar mensen met psychische problemen ten gevolge van verslaving voor een bepaalde duur worden opgevangen.
-Lazare	Organisatie (overgewaaid uit Frankrijk) die projecten ontwikkelt waar voormalige thuislozen en vrijwilligers een woning delen.

-Le Jardin Ensoleillé asbl	Organiseert activiteiten en ateliers voor kinderen in Molenbeek.
-LOGO Brussel	Logo staat voor LOKaal GezondheidsOverleg, een netwerk van organisaties die samen aan de Vlaamse gezondheids-doelstellingen willen werken. Brussel heeft er één, dat deel uitmaakt van de VGC. Er zijn 6 thema's: gezonde voeding en beweging, tabak, alcohol en drugs, kankeropsporing, valongevallen bij ouderen, vaccinaties en geestelijke gezondheidsbevordering (preventie van depressie en zelfdoding).
-Lokaal Opvanginitiatief	Een kleinschalig opvanginitiatief voor asielzoekers, georganiseerd door een ocmw en gefinancierd door de federale overheid.
-Maison de Jeunes le 88	Organisatie in de Marollen die culturele, educatieve en sportieve activiteiten aanbiedt.
-Maison des enfants Françoise Dolto	Biedt educatieve en ontspannende buitenschoolse activiteiten aan voor kinderen van 6 tot 12 jaar.
-Mes-tissages asbl	Organisatie in Sint-Agatha-Berchem die educatieve- en vrijetijdsactiviteiten organiseert voor vrouwen en kinderen.
-Modus Vivendi asbl	Organisatie die werkt rond risicobeperking voor druggebruikers en hun hulpverleners, en die daarrond onderzoek doet en opleiding geeft.
-Mondial sport et culture	Sportclub in Schaarbeek voor kinderen en volwassenen.
-New Samusocial	Bieden dringende opvang aan daklozen die nergens anders kunnen worden opgevangen. Mobiele hulpteams doorkruisen het Gewest 's avonds en 's nachts.
-Notre Abri asbl	Onthaal en opvang van baby's en jonge kinderen van gezinnen in moeilijkheden
-(Le) Nouveau 150	Sociaal verhuurkantoor dat ook begeleiding en schuldbemiddeling aanbiedt.
-Pag-asa vzw	Gespecialiseerd centrum voor de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel.
-Palais du Midi	Het Zuidpaleis is een voormalige overdekte openbare marktplaats in Brussel. Tegenwoordig herbergt het gebouw handelszaken, diverse sportzalen en de Hoofdstedelijke academie voor muziek, woord en dans.
-Parci-Parlà	Organiseert wandelingen en ateliers rond eetbare wilde planten, de natuur, zelfgemaakte producten.
-Planning Marolles asbl	Centrum voor gezinsplanning die sociale, juridische, psychologische en gynecologische consultaties aanbiedt.
-RBDH	Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat. Zie Brusselse Bond voor het Recht op Wonen.
-(De) Schutting	Deelwerking van CAW Brussel. Dienst voor integrale woonbegeleiding op maat van thuislozen.
- Sésame vzw	Dienst voor Geestelijke Gezondheidszorg van de stad Brussel
-Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal	Brusselse Nederlandstalige sociaal tolk- en vertaaldienst ten behoeve van Nederlandstalige en tweetalige social-profit organisaties en overheidsdiensten in het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
-Straatverplegers vzw	Organisatie die zich inzet voor duurzame reïntegratie van daklozen door hygiëne.
-Talita vzw	Onthaaltehuis voor vrouwen met of zonder kinderen
-(Le) Tefo	Vereniging in de Zennewijk die onder andere activiteiten aanbiedt voor kinderen van 6 tot 12 (huiswerkklassjes, activiteiten om woensdagmiddag en in de vakanties)
-VGC Sportdienst	Sportactiviteiten en -infrastructuur aangeboden door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.
-(Le) Vif	Onthaaltehuis en ambulante dienst in Bergen voor slachtoffers van intrafamiliaal geweld.

-Vokans vzw

Organisatie die enerzijds de werkgevers en leidinggevenden ondersteunt op de werkvloer (o.a. door selecteren en opleiden van personeel) en anderzijds de tewerkstellingskansen van mensen verhoogt door vorming en begeleiding.

-Zita inloopteam

Integraal laagdrempelig opvoedingsondersteuningspunt voor aanstaande ouders en ouders met kinderen tussen 0 en 6 jaar die in moeilijke sociale omstandigheden leven.

Portali: een nieuw maar tijdelijk opvanghuis

Voorstelling en historiek

In juni 2020 deed Sohonet (Societal Housing Network) een oproep om op zoek te gaan naar leegstaande ruimtes en om oplossingen uit te werken voor de opvang van een zevenhonderdtal mensen die opgevangen werden in de Brusselse hotels tijdens de sanitaire crisis. Gezien het beperkte aanbod van bedden en om niet op straat terecht te komen tijdens de lockdown, werden meer dan 1000 extra plaatsen gevonden in de leegstaande toeristische hotels van Brussel.

Begin juni had de vzw Talita al contact opgenomen met zijn netwerk om te zoeken naar tijdelijke opvangplaatsen. Het idee was om, in samenwerking met het onthaaltehuis Open Deur, een nieuw tijdelijk opvanginitiatief op te zetten. Beide opvanghuizen hebben ervaring in de opvang met een gemeenschappelijk kader maar ook in meer zelfstandige opvangvormen zoals transitwoningen. Vzw Open Deur werd opgericht in 1967 en vzw 'Talita' in 1999. Sindsdien bieden zij huisvesting en psychosociale begeleiding aan vrouwen en kinderen, die hun woning verloren naar aanleiding van echtelijke problemen, uithuiszettingen, schulden, psychiatrische problemen,...

Meneer François de Borchgrave, bestuurder van vzw 'Tous Ensemble Handicap', antwoordde positief op onze oproep en stelde een villa in Ukkel ter beschikking. Dit gebouw zal binnen 2 jaar omgevormd worden tot nieuwe woningen voor mensen met een handicap. In afwachting van de bouwvergunningen werd ons de mogelijkheid geboden om dit pand te huren.

Op 1 augustus 2020 begonnen we met de opfrissings- en inrichtingswerken. Drie halftijdse personeelsleden van 'Talita' en 'Open Deur', zorgden samen met vrijwilligers voor de schilderwerken en de nodige aankopen. Er werd beslist om vier alleenstaande moeders met kinderen op te vangen (in totaal 14 bedden), waarbij elk gezin een leef- en slaapruijnte ter beschikking had en het gelijkvloers (keuken en leefruimte) als gemeenschappelijke ruimte gebruikt kon worden.

De opvang in 'Portali' ging van start op 1 oktober 2020.

Cijfergegevens

In de periode van 1 oktober tot 31 december 2020 werden **vier gezinnen** opgevangen en begeleid binnen 'Portali'. In onderstaande tabellen worden enkele gegevens weergegeven. De eerste tabel toont algemene informatie, zoals leeftijd, nationaliteit, burgerlijke staat, over de opgevangen vrouwen. Gezien het slechts gaat over vier gezinnen en dit niet representatief is, wordt er niet gesproken over gemiddelden. Drie van deze gezinnen waren eind 2020 nog steeds in 'Portali', waardoor er nog geen informatie is over hun vertrek of duur van verblijf.

Tabel 1: Begeleide personen (18+)

Aantal		4
Leeftijd	18-20 jaar 21-29 jaar 30-39 jaar 40-49 jaar 50-59 jaar 60 jaar <	0 1 1 2 0 0
Nationaliteit	Belg Andere	2 2
Burgerlijke staat	Ongehuwd Gehuwd (...)	3 1 0
Taal	Nederlands Frans Andere	0 3 1
Woonplaats	Molenbeek Ukkel (...) Ambtelijk geschapt	1 1 0 2
Inkomen	OCMW (...)	4 0
Bestemming	Eigen woonst Samenwoonst Terugkeer initiële situatie (...)	0 0 1 0

De tweede tabel toont een overzicht van de meest voorkomende begeleidingsdomeinen. Hierbij worden alleen de hoofddomeinen (maximum drie) vermeld waar een persoon mee geconfronteerd wordt. Als kanttekening willen we hierbij graag maken dat dit niets zegt over de autonomie van de vrouwen. Gezien het kader van 'Portali' (geen 24u/24u aanwezigheid van de sociaal werkers) kunnen wij stellen dat de bewoonsters autonoom tot vrij autonoom functioneren. Het niet kennen van één van de landstalen had een impact op het autonoom functioneren van één van de bewoonsters.

Tabel 2: Begeleidingsdomeinen

<i>Gebruikers</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Materiële problemen</i>	X	X	X	X
<i>Echtelijke problemen (met geweld)</i>	X	X	X	
<i>Moeder-kindrelatie</i>				
<i>Administratie</i>		X	X	
<i>Familiale problemen</i>				X
<i>Andere</i>				

De volgende tabel geeft informatie over de kinderen die werden opgevangen. In totaal gaat het om tien kinderen. Hiervan werden er negen opgevangen in 'Portali'. Voor één van de kinderen was er een akkoord met de vader voor de opvangregeling. Binnen de begeleiding werd er samen met de moeder gezocht naar een kinderopvang of school, voor kinderen die op het moment van hun aankomst nog niet naar school of opvang gingen.

Tabel 3: Kinderen (-18)

<i>Aantal</i>		<i>10</i>
<i>Leeftijd</i>	0-3 jaar	3
	4-12 jaar	5
	13-18 jaar	2
<i>Geslacht</i>	Vrouwelijk	7
	Mannelijk	3
<i>Nationaliteit</i>	Belg	9
	Andere	1
<i>Dagbesteding</i>	Schoolgaand	8
	Nog niet schoolgaand	2
	Niet schoolgaand	0

Tabel 4: Leefsituatie voor hun verblijf

De laatste tabel geeft meer informatie over hun leefsituatie voor hun verblijf in 'Portali'. Eerst en vooral wordt de situatie weergegeven voor de hulpvraag. Vervolgens wordt gekeken naar de verblijfplaats net voor de opvang. Het merendeel van de vrouwen werd doorverwezen door het crisisopvangcentrum 'Ariane' alvorens opgevangen te worden in 'Portali'.

<i>Leefsituatie (voor de hulpvraag)</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Samenwonende	X	X		
Alleenwonende				X
Bij ouders of familie			X	
(...)				
<i>Verblijfplaats (voor de opvang in Portali)</i>				
Crisisopvang	X	X	X	
Alleenwonende				X
(...)				

Netwerk en samenwerkingen

Het netwerk van 'Portali' baseert zich op dat van Open Deur en Talita. Beide onthaalhuizen hebben vele jaren ervaring en hebben verschillende samenwerkingen en partners in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 'Portali' kon van dit bestaande netwerk gebruik maken.

'Bruss'help' en 'Ariane' zijn onmisbaar voor de doorverwijzingen van het doelpubliek naar onze organisatie. Elke ochtend is er telefonisch contact om de beschikbaarheid door te geven. Indien er plaats is verwijzen 'Ariane' en 'Bruss'help' deze vrouwen en hun kinderen door naar 'Portali'.

Het was ook belangrijk om het netwerk in Ukkel uit te bouwen. Sinds de opstart op 1 oktober 2020 was er een goed contact en samenwerking met de gemeente en het OCMW van Ukkel. Zij zijn vertrouwd met de bestaande organisaties in Ukkel en hielpen ons bij het contacteren van deze diensten. Er werd overlegd met de heer François Lambert-Limbosch, schepen van sociale actie, mevrouw Maëlle de Brouwer, schepen van gelijke kansen en met twee medewerkers van de sociale dienst van de gemeente van Ukkel. Ze reikten ons beginnend onthaaltehuis enkele onmisbare handvaten aan.

Zo ontstond er een samenwerking met 'Le Pass' die socio-culturele activiteiten aanbiedt voor kinderen. Tijdens de vakantie geven ze stages voor kinderen vanaf vier jaar. Deze stages betekenen een welgekomen adempauze voor de moeders in 'Portali' en een week vol pret en plezier voor de kinderen. Helaas werd de stage opgeschort omwille van de coronamaatregelen. Tijdens de krokusvakantie hopen we dat het wel zal kunnen.

Het OCMW van Ukkel bracht ons ook in contact met de 'Velotheek', een dienst die aan een zeer democratische prijs fietsen verhuurd aan volwassenen en kinderen in kwetsbare situaties.

Ook de opgevangen doelgroep van 'Portali' kwam zelf in contact met verschillende diensten in en rond Ukkel en bouwde een netwerk uit. Ook op deze manier maakte het team kennis met nieuwe diensten die interessant waren voor een toekomstige samenwerking.

Ook met de vzw 'Hobo' kwam er een samenwerkingsovereenkomst evenals met de interculturele bemiddelingsdienst van 'de Foyer'.

'Portali' werd slechts enkele maanden geleden opgericht, waardoor het netwerk in Ukkel tot nu toe vrij beperkt is: samenwerkingsakkoorden met sociale huisvestingsmaatschappijen, speelpleinen, crèches en wijkgezondheidscentra zijn prioritair het komende jaar. Dit zal het netwerk en de mogelijkheden van zowel de vrouwen en kinderen als van het personeel versterken.

Activiteiten

Om de slaagkansen te verhogen is het belangrijk dat de bewoners zich goed voelen in ons onthaaltehuis. 'Portali' hecht belang aan het feit dat vrouwen in solidariteit onder hetzelfde dak samenleven en dat ze hun ervaringen kunnen delen en elkaar ondersteunen in samenwerking met de begeleiding.

Wij geloven dat animatie een ondersteuning kan zijn van het individueel en maatschappelijk werk.

De activiteiten hebben educatieve doelstellingen gaande van preventie, kennisuitwisseling en gezelligheid, tot het elkaar leren kennen en zich gerespecteerd en veilig voelen binnen de gemeenschap.

Maar wat hebben we sinds oktober 2020 gedaan op vlak van activiteiten?

Eens per maand organiseren we een gemeenschappelijke maaltijd waarbij alle vrouwen en kinderen samen eten met twee leden van het team. Deze maaltijd wordt gevolgd door een animatie.

Deze maaltijden zijn bedoeld om een moment van gezelligheid en samenhang te hebben met andere gezinnen en om met het sociaal team een informele band op te bouwen en eventueel een andere kijk op de leden van het team te krijgen. Het is ook het moment om de batterijen op te laden en plezier te hebben. Bij deze maaltijden vieren we de verjaardagen van de maand met een cake als dessert en een cadeautje. We zorgen ervoor dat men zich niet vergeten voelt, hetgeen belangrijk is.

Samen beslissen ze wie de maaltijd van de maand zal bereiden, deze worden gefinancierd door 'Portali'.

De eerste maaltijd vond plaats op 5/11/2020 met 2 vrouwen en 8 kinderen, met aansluitend een animatie onder leiding van een lid van het team terwijl een andere collega een activiteit organiseerde met de kinderen. Een bewoonster kon wegens ziekte niet deelnemen, maar haar kinderen namen wel deel.

De tweede maaltijd vond plaats op 3/12/2020 met 3 vrouwen en 8 kinderen. Deze werd gevolgd door een animatie over gezond eten, waarvoor een diëtiste werd uitgenodigd. Het doel van deze activiteit was om gezonder te leren eten en ervaringen over voeding en maaltijdbereiding uit te wisselen. De diëtiste gaf aan elke vrouw een folder. Het is de bedoeling om in 2021 een gemeenschappelijke maaltijd te organiseren waar we de aangeleerde informatie toepassen.

We vierden ook Sinterklaas waarbij alle bewoonsters en hun kinderen aanwezig waren. Terwijl de kinderen slapen bereidden de moeders het feest voor. De kinderen vonden hun cadeau onder de schoorsteen. Er was een ontbijt met cognac en warme chocolademelk. Het was mooi om te zien hoe de kinderen hun cadeautjes ontdekten als ze wakker werden en de mama's foto's maakten!

We organiseerden ook kerst- en nieuwjaarsvieringen waar telkens iemand van het team aanwezig was.

- Kerstavond met een gezamenlijke maaltijd waarbij de vrouwen samen met iemand van het team het feestmaal klaarmaakten en een klein cadeautje ontvingen.
- Kerstdag met een brunch
- Op oudejaarsavond werd een maaltijd bezorgd door een traiteur. Samen met het teamlid waren ook twee vrijwilligers aanwezig die hielpen bij de animatie van de kinderen.
- Ook nieuwjaarsdag werd gevierd met de restjes van de vorige avond.

Tijdens de voorbije drie maanden werden ook activiteiten voor de kinderen georganiseerd in de speelkamer (gezelschapsspelletjes, kleuren en kringspelen) en in de grote tuin. Deze momenten brachten ons dicht bij elkaar en waren verrijkend in vele opzichten, zowel persoonlijk als professioneel.

Indien de Covid-19 situatie het toelaat, staan er voor 2021 al enkele collectieve activiteiten op de agenda:

- Animatie rond 'huisvesting'
- Animatie 'Hoe mijn budget dagelijks beheren?'
- Animatie 'Kennisuitwisseling'
- Animatie 'wol'
- Animatie 'Emoties'
- Animaties 'Welzijn'
- Animaties 'Waarden en normen'.

Signalen

Om dit jaarrapport af te sluiten willen we graag even stilstaan bij enkele vaststellingen en bedenkingen, die we de voorbije maanden maakten.

- Personeel

In 'Portali' werken er momenteel 4 sociaal werkers (gelijk aan 2 voltijdse) en 1 logistiek medewerkster (deeltijds). Deze beperkte middelen zorgen ervoor dat er geen 24 uur op 24 uur, en geen 7 dagen op 7 aanwezigheid is. Dit maakt vervangingen bij ziekte en verlof vaak moeilijk.

- Kinderwerking

Het merendeel van de bewoners in 'Portali' zijn kinderen. Tot nog toe werd er geen werking opgestart om de allerkleinsten te begeleiden tijdens deze voor hen moeilijke periode van verandering en onzekerheid. In 2021 zal er geprobeerd worden om een kinderwerking uit te bouwen.

- Woningproblematiek

De verblijfsduur in 'Portali' wordt overeengekomen voor twee maanden, tweemaal verlengbaar, dus maximaal 6 maanden. We beseffen dat deze periodes vaak te kort zijn om in aanmerking te komen voor een sociale woning of een woning via een sociaal verhuurkantoor gezien het tekort aan dergelijke woningen en de steeds langere wachtlijsten. Bovendien kan de inschrijving voor een dergelijke type woning meestal maar gebeuren nadat er een aantal administratieve en financiële zaken geregeld zijn. Dan zijn er al een paar weken (soms maanden) voorbij zodat ze dan genooddaakt zijn om binnen de privésector huisvesting te zoeken om binnen de vooropgestelde termijn te blijven.

De bewoonsters zien zich geconfronteerd met een structureel probleem wat het zoeken naar huisvesting erg bemoeilijkt. Hun inkomen, meestal leefloon, is te laag. Ondanks de verhoging en de indexering van de bedragen van sociale zekerheid en sociale bijstand de afgelopen jaren,

zijn de huurprijzen in Brussel niet meer in verhouding met het inkomen. De huurprijs vertegenwoordigt een steeds hoger percentage van het totale inkomen; 50 tot 66 %.

De moeilijkheid om een geschikte woning te vinden wordt ook beïnvloed door het wantrouwen van sommige privé-verhuurders ten opzichte van mensen met een laag inkomen in een kwetsbare situatie.

Het kader van Portali is mooi, de prijs is aantrekkelijk en er is een grote vrijheid met een relatief beperkt gemeenschapsleven. Het sociale team heeft ervoor gekozen om de duur van het verblijf te beperken om institutionele verankering te vermijden. We beseffen dat sommige bewoners, door de complexe situatie waarin ze zich bevinden, moeite hebben om binnen het afgesproken tijdsbestek behoorlijke huisvesting te vinden, ondanks veel goede wil. Omdat we een duurzame re-integratie nastreven kiezen we er soms voor om de verblijfsduur te verlengen op voorwaarde dat de begeleiding op een positieve manier plaatsvindt.

- Duur van het project

De coronacrisis legde tekorten in de samenleving bloot en tijdelijke projecten als 'Portali' kwamen tot stand. Het tekort aan bedden in structuren die langdurige opvang aanbieden wordt echter al jarenlang aangekaart. Wij hopen dat ook dat deze tijdelijke projecten geen goedkope vervangingsoplossingen zijn, maar structureel ingebed kunnen worden tot langdurige opvangplaatsen.

- Domicilie

Ons doelpubliek wordt op de eerste plaats opgevangen omdat ze geen "dak" meer hebben. Dit verlies van een "thuis" kan verschillende oorzaken hebben: relatieproblemen met of zonder geweld, materiële problemen die vaak het gevolg zijn van een gebrek aan financiële middelen en in sommige situaties leiden tot een uithuiszetting. Ook problemen gerelateerd aan een verblijfsvergunning maken een opvang noodzakelijk.

Het is essentieel om de situatie globaal te bekijken en de eerste stap is vaak het in orde brengen van de administratieve situatie.

Een van de eerste dingen die we moeten weten is het adres waar is de persoon gedomicilieerd is. Heeft ze nog een domicilie? Als er nog een domicilie is, dan vragen we bij de gemeente een 'tijdelijke afwezigheid' aan.

Als de persoon reeds van ambtswege werd geschrapt, dan doen we beroep op het bevoegde OCMW om een referentieadres aan te vragen.

Soms is een referentieadres onvoldoende om de situatie van een ambtelijk geschrapt persoon te deblokken. Voor een persoon zonder geldige verblijfsvergunning is het helemaal geen oplossing. Vanuit onze ervaringen in 'Talita' en in 'Open Deur', weten we dat het aanvaarden van de domiciliëring in het onthaaltehuis in uitzonderlijke situaties, het deblokken van een administratieve situatie kan vereenvoudigen. Voor ons project 'Portali' in Ukkel wilden we deze mogelijkheid ook bieden aan onze bewoonsters en hun kinderen.

We hadden verschillende contacten met de dienst bevolking van de stad Brussel en de gemeente Ukkel, evenals met een afgevaardigde van de FOD Binnenlandse Zaken Directie-generaal Instellingen en Bevolking - dienst bevolking en identiteitspapieren van de FOD Binnenlandse Zaken. Allen verwezen naar het volgende document: "Algemene instructies voor het bijhouden van bevolkingsregisters", gecoördineerde versie van 31 maart 2019. In punt 29 wordt gespecificeerd:

"Op de steekkaart van de referentiepersoon van het gezin worden de verschillende personen vermeld die deel uitmaken van het gezin, in principe in volgorde van bloed- of aanverwantschap en voor dezelfde graad volgens leeftijd.

Voor de leden van een gezin wordt de identiteit vermeld alsook de graad van bloed- of aanverwantschap met de referentiepersoon van het gezin. De identiteit omvat het identificatienummer van het Rijksregister.

Als er geen bloed- of aanverwantschap bestaat tussen bepaalde personen die deel uitmaken van het gezin en de referentiepersoon, moet "niet verwant" vermeld worden. Wanneer een gezin uit één enkele persoon bestaat, moet de vermelding "alleenstaande" opgenomen worden in de registers. Voor personen die wonen in tehuizen, homes, kloosters, en dergelijke, wordt de positie in het gezin gekarakteriseerd door de term "gemeenschap".

Om beschouwd te kunnen worden als een gemeenschap, moet het gaan om een "institutioneel huishouden", dit wil zeggen een groep personen die samenwonen in een instelling, onder een directie. Er blijken derhalve drie minimale voorwaarden vervuld te moeten zijn:

- *verblijven in een instelling (medehuurderson vormen geen gemeenschap); -*
- *onderworpen zijn aan een directie (niet zelfstandig zijn);*
- *in gemeenschap leven (het delen van gemeenschappelijke lokalen, gemeenschappelijke diensten, gemeenschappelijke activiteiten...)."*

Op basis van de bovenstaande informatie moesten we daarom de laatste 3 punten verantwoorden tegenover het gemeentebestuur van Ukkel:

- dat 'Portali' inderdaad een instelling is;
- dat er een directie is;
- dat er een gemeenschapsleven is;

We hebben de toepassingsbesluiten overgemaakt van de GGC die het kader van Open Deur en Talita reglementeren en die informatie geven over de hierbovenvermelde 3 punten evenals de conventie met Portali als tijdelijk project.

Dit heeft ervoor gezorgd dat domiciliëringen op het adres van 'Portali' gedeblokkeerd werden en we onze opvang ook open kunnen stellen voor mensen die zich in situaties bevinden waar een domiciliëringadres nodig is.

Overzicht team

Naam	Gemiddelde arbeidsprestaties	Functie	Verantwoordelijkheden
Baptiste COLLIN	19u/week	Sociaal werker Opleiding: Assistent in Psychologie	Psychosociale begeleidingen Informatica Gebouw
Monica SAEY	19u/week tot 31/10/2020	Sociaal Werker Opleiding: Sociaal Assistente	Psychosociale begeleidingen
Bruno MILONE	19u/week	Sociaal Werker Opleiding: Opvoeder	Psychosociale begeleidingen Gemeenschapsleven Project 'huisvesting' Netwerk en nabegeleiding Uurroosters
Maaïke LAPORTE	19u/week vanaf 4/10/2020	Sociaal Werker Opleiding: Sociaal Assistente	Psychosociale begeleidingen Teamverantwoordelijke Financiën Statistieken Project 'huisvesting'
Céline VAN MULDER	19u/week vanaf 1/11/2020	Sociaal Werker Opleiding: Sociaal Assistente	Psychosociale begeleidingen Financiën Kinderwerking
Nafiatou IBRAHIM	19u/week	Logistiek medewerkster Opleiding: Hoger secundair	Aankopen Taakverdeling poetstaken Onderhoud bureaus
Jens DE PRETER	5,5u/week voor kinderactiviteiten 4u/week voor nachtpermanentie Tot 30 november 2020	Toeziethouder Opleiding: Hoger secundair	Nachtpermanentie Kinderactiviteiten

